

**Sprawozdanie finansowe
BRE Banku Hipotecznego S.A. za 2009 rok
według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)**

SPIS TREŚCI

Wybrane dane finansowe	2
Rachunek zysków i strat.....	3
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	7
Noty objaśniające do jednostkowego sprawozdania finansowego.....	8
1. Informacje o BRE Banku Hipotecznym S.A.	8
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	8
3. Zarządzanie ryzykiem finansowym.....	20
4. Wpływ kryzysu finansowego na sytuację Banku	39
5. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	39
6. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości	42
7. Segmenty operacyjne.....	42
8. Wynik z tytułu odsetek.....	47
9. Wynik z tytułu opłat i prowizji	47
10. Wynik na działalności handlowej	48
11. Pozostałe przychody operacyjne.....	48
12. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	48
13. Ogólne koszty administracyjne	48
14. Pozostałe koszty operacyjne	49
15. Podatek dochodowy	49
16. Ujawnienia dotyczące efektu podatkowego elementów pozostałych dochodów całkowitych	49
17. Ujawnienia dotyczące elementów pozostałych dochodów całkowitych.....	50
18. Kasa, operacje z bankiem centralnym	50
19. Należności od banków	50
20. Pochodne instrumenty finansowe	50
21. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	51
22. Lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione.....	52
23. Inwestycje w jednostkach zależnych.....	53
24. Wartości niematerialne	53
25. Rzeczowe aktywa trwałe	54
26. Inne aktywa	55
27. Zobowiązania wobec innych banków	56
28. Zobowiązania wobec klientów	56
29. Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	56
30. Zobowiązania podporządkowane	59
31. Pozostałe zobowiązania	59
32. Odroczony podatek dochodowy.....	60
33. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	61
34. Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe	61
35. Zarejestrowany kapitał akcyjny	61
36. Zyski zatrzymane	62
37. Dywidenda na akcję.....	62
38. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	63
39. Transakcje z podmiotami powiązanymi	63
40. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	66
41. Współczynnik wypłacalności	67
42. Zdarzenia po dniu bilansowym	68

Wybrane dane finansowe

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. euro	
	okres od 01.01.2009 do 31.12.2009	okres od 01.01.2008 do 31.12.2008	okres od 01.01.2009 do 31.12.2009	okres od 01.01.2008 do 30.12.2008
I. Przychody z tytułu odsetek	261 546	297 581	60 256	84 250
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	3 221	3 116	742	882
III. Wynik na działalności handlowej	1 391	8 620	320	2 440
IV. Wynik na działalności operacyjnej	32 474	53 108	7 481	15 036
V. Zysk brutto	32 474	53 108	7 481	15 036
VI. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy spółki	25 297	43 063	5 828	12 192
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	186 271	(851 667)	42 914	(241 122)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 839)	(6 148)	(424)	(1 741)
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(141 419)	840 960	(32 581)	238 091
X. Przepływy pieniężne netto, razem	43 013	(16 855)	9 909	(4 772)
XI. Aktywa razem	4 464 942	4 675 104	1 086 837	1 120 483
XII. Zobowiązania wobec innych banków	1 559 839	1 672 447	379 689	400 836
XIII. Zobowiązania wobec klientów	239 949	217 981	58 407	52 244
XIV. Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy spółki	337 807	313 027	82 227	75 023
XV. Kapitał akcyjny	175 000	175 000	42 598	41 942
XVI. Liczba akcji w tys. sztuk	1 750	1 750	1 750	1 750
XVII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	193,03	178,87	46,99	42,87
XVIII. Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	193,03	178,87	46,99	42,87
XIX. Współczynnik wypłacalności	11,51	10,06	11,51	10,06
XX. Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	14,46	24,61	3,33	6,97
XXI. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	14,46	24,61	3,33	6,97

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31.12.2009r. – 1 EUR = 4,1082 PLN oraz kurs NBP z dnia 31.12.2008r. – 1 EUR = 4,1724 PLN.
- dla pozycji rachunku zysków i strat i pozycji sprawozdania z przepływów pieniężnych – kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2009 i 2008 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,3406 PLN i 1 EUR = 3,5321 PLN.

Rachunek zysków i strat

	Nota	Okres od 01.01.2009 do 31.12.2009	Okres od 01.01.2008 do 31.12.2008
Przychody z tytułu odsetek		261 546	297 581
Koszty odsetek		(193 648)	(215 755)
Wynik z tytułu odsetek	8	67 898	81 826
Przychody z tytułu opłat i prowizji		3 221	3 116
Koszty z tytułu opłat i prowizji		(1 327)	(1 125)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	9	1 894	1 991
Wynik na działalności handlowej	10	1 391	8 620
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>		<i>1 858</i>	<i>7 091</i>
<i>Wynik na pozostałej działalności handlowej</i>		<i>(467)</i>	<i>1 529</i>
Pozostałe przychody operacyjne	11	1 170	1 060
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	12	(4 670)	(2 031)
Ogólne koszty administracyjne	13	(31 451)	(34 652)
Amortyzacja	24, 25	(3 213)	(2 888)
Pozostałe koszty operacyjne	14	(545)	(818)
Wynik działalności operacyjnej		32 474	53 108
Zysk brutto		32 474	53 108
Podatek dochodowy	15	(7 177)	(10 045)
Zysk netto		25 297	43 063
Zysk netto		25 297	43 063
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w tys. sztuk		1 750	1 750
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)		14,46	24,61
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w tys. sztuk		1 750	1 750
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)		14,46	24,61

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 8 do 68 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

		Okres	Okres
	Nota	od 01.01.2009	od 01.01.2008
		do 31.12.2009	do 31.12.2008
Wynik finansowy		25 297	43 063
Pozostałe dochody podlegające opodatkowaniu		(354)	464
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (netto)	17	(354)	464
Dochody całkowite netto, razem		24 943	43 527

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 8 do 68 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31.12.2009	31.12.2008
AKTYWA			
Kasa, operacje z bankiem centralnym	18	14 680	15 537
Należności od banków	19	6 779	42 828
Pochodne instrumenty finansowe	20	1 349	59 730
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21	4 106 744	4 310 527
Lokacyjne papiery wartościowe, w tym:	22	308 806	224 445
- dostępne do sprzedaży		308 806	224 445
Aktywa zastawione	22	2 743	1 292
Inwestycje w jednostki zależne	23	65	65
Wartości niematerialne	24	2 160	2 387
Rzeczowe aktywa trwałe	25	8 408	9 658
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32	7 345	7 696
Inne aktywa, w tym:	26	5 863	939
- należność z tytułu bieżącego podatku dochodowego		4 749	-
A k t y w a r a z e m		4 464 942	4 675 104
KAPITAŁY I ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec innych banków	27	1 559 839	1 672 447
Pochodne instrumenty finansowe	20	2 346	2 346
Zobowiązania wobec klientów	28	239 949	217 981
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	29	2 221 470	2 358 941
Zobowiązania podporządkowane	30	100 265	100 369
Pozostałe zobowiązania, w tym:	31	3 266	9 993
- zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	4 411
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m		4 127 135	4 362 077
K a p i t a ł y			
Kapitały własne		337 807	313 027
Kapitał podstawowy:	35	175 000	175 000
- Zarejestrowany kapitał akcyjny		175 000	175 000
Zyski zatrzymane	36	162 697	137 563
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		137 400	94 500
- Wynik roku bieżącego		25 297	43 063
Inne pozycje kapitału własnego		110	464
K a p i t a ł y r a z e m		337 807	313 027
K a p i t a ł y i z o b o w i ą z a n i a r a z e m		4 464 942	4 675 104
Współczynnik wypłacalności			
Wartość księgowa	41	11,51	10,06
Liczba akcji w tys. sztuk		1 750	1 750
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		193,03	178,87
Rozwodniona liczba akcji w tys. sztuk		1 750	1 750
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		193,03	178,87

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 8 do 68 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 01.01.2009r. do 31.12.2009r.

	Nota	Kapitał podstawowy	Zyski zatrzymane				Inne pozycje kapitałów	Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Pozostały kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
Stan na 01.01.2009r.		175 000	83 000	11 500	43 063	-	464	313 027
Skorygowany kapitał na 01.01.2009r.		175 000	83 000	11 500	43 063	-	464	313 027
Dochody całkowite razem	17, 36	-	-	-	-	25 297	(354)	24 943
Transfer na fundusz ogólnego ryzyka bankowego		-	-	5 900	(5 900)	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	37 000	-	(37 000)	-	-	-
Pozostałe zmiany		-	-	-	(163)	-	-	(163)
Stan na 31.12.2009r.		175 000	120 000	17 400	-	25 297	110	337 807

Zmiany w okresie od 01.01.2008r. do 31.12.2008r.

	Nota	Kapitał podstawowy	Zyski zatrzymane				Inne pozycje kapitałów	Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Pozostały kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
Stan na 01.01.2008r.		175 000	52 000	7 300	35 351	-	-	269 651
Skorygowany kapitał na 01.01.2008r.		175 000	52 000	7 300	35 351	-	-	269 651
Dochody całkowite razem	17, 36	-	-	-	-	43 063	464	43 527
Transfer na fundusz ogólnego ryzyka bankowego		-	-	4 200	(4 200)	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	31 000	-	(31 000)	-	-	-
Pozostałe zmiany		-	-	-	(151)	-	-	(151)
Stan na 31.12.2008r.		175 000	83 000	11 500	-	43 063	464	313 027

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 8 do 68 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Okres od 01.01.2009 do 31.12.2009	Okres od 01.01.2008 do 31.12.2008
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	186 271	(851 667)
Zysk przed opodatkowaniem	32 474	53 108
Korekty:	153 797	(904 775)
Zapłacony podatek dochodowy (znak ujemny)	(16 012)	(6 437)
Amortyzacja	3 213	2 888
Odsetki otrzymane	(314 914)	(362 807)
Odsetki zapłacone	254 876	279 037
Zmiana stanu należności od banków	752	3 876
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych	69 744	(35 527)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom	450 878	(804 458)
Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych	6 813	(173 157)
Zmiana stanu pozostałych aktywów	(148)	(354)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	(174 450)	354 390
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	15 617	(79 348)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(140 004)	(83 463)
Zmiana stanu innych zobowiązań	(2 671)	(215)
Wynik na sprzedaży wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych	103	800
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	186 271	(851 667)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(1 839)	(6 148)
Wpływy z działalności inwestycyjnej	20	330
Z tytułu zbycia wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	20	330
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	1 859	6 478
Z tytułu nabycia wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	1 859	6 478
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 839)	(6 148)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(141 419)	840 960
Wpływy z działalności finansowej	2 020 540	4 506 500
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od banków	224 540	1 043 100
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 796 000	3 463 400
Wydatki z tytułu działalności finansowej	2 161 959	3 665 540
Z tytułu spłaty kredytów i pożyczek od banków	224 540	177 290
Z tytułu wykupu dłużnych papierów wartościowych	1 937 419	3 488 250
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(141 419)	840 960
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)	43 013	(16 855)
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego	108 358	125 213
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego (Nota 38)	151 371	108 358

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 8 do 68 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do jednostkowego sprawozdania finansowego

1. Informacje o BRE Banku Hipotecznym S.A.

Bank postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy XVI Wydział Gospodarczy – Rejestrowy w dniu 16.04.1999r. został wpisany do Rejestru Handlowego pod numerem 56623.

Dnia 27.03.2001r. Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000003753.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6512A „Działalność bankowa pozostała”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem działalności Banku jest świadczenie usług bankowych na rzecz osób fizycznych i prawnych, jak również na rzecz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej zarówno w złotych polskich, jak i w walutach.

Bank działa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i po uzyskaniu wymaganych przepisami prawa zezwoleń, za granicą.

Siedziba Banku mieści się w Warszawie, przy Al. Armii Ludowej 26.

Czas trwania Banku jest nieograniczony.

Działalność BRE Banku Hipotecznego S.A. realizowana jest w segmentach operacyjnych szczegółowo opisanych w Nocie 7.

Przeciętne zatrudnienie w 2009 roku wynosiło 116 osób, a w 2008 roku 117 osób.

Sprawozdanie finansowe za 2009 rok zostało zatwierdzone przez Zarząd dnia 05.03.2010r.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Bank przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały zaprezentowane poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, o ile nie podano inaczej.

2.1. Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie finansowe BRE Banku Hipotecznego S.A. sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2009r. Niniejsze sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem jednostkowym. Bank nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego ze względu na fakt, że efekt konsolidacji i wartość udziałów posiadanych przez Bank w spółce zależnej Bankowy Dom Hipoteczny Sp. z o. o. są nieistotne.

Sprawozdanie finansowe BRE Banku Hipotecznego S.A. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania przez Unię Europejską, według zasady kosztu historycznego z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wszystkich kontraktów pochodnych.

Sporządzając sprawozdanie finansowe BRE Banku Hipotecznego S.A. za 2009 rok Bank zastosował, obowiązujący od 01.01.2009r., zmieniony Międzynarodowy Standard Rachunkowości (MSR) 1, Prezentacja sprawozdań finansowych. Zmieniony MSR 1 zastosowano w odniesieniu do wszystkich prezentowanych w sprawozdaniu finansowym okresów sprawozdawczych.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu zaprezentowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Bank zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których wymagana jest większa doza osądu, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione zostały w Nocie 6.

2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek wykazywane są według stopy procentowej, zgodnie z którą zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych, środków na rachunkach bankowych oraz lokacyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Koszty z tytułu odsetek obejmują odsetki zapłacone oraz naliczone, a także prowizje rozliczane efektywną stopą procentową z tytułu przyjętych depozytów od klientów, depozytów międzybankowych, kredytów otrzymanych, pożyczek podporządkowanych, środków zgromadzonych na rachunkach bankowych klientów oraz własnych wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych.

Przychody i koszty z tytułu odsetek naliczonych, a nie otrzymanych lub zapłaconych, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności od banków lub pozostałych klientów.

Odsetki naliczone od należności, dla których stwierdzono utratę wartości są rozpoznawane w przychodach odsetkowych w oparciu o stopy procentowe wykorzystywane do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych przy wyliczaniu odpisów z tytułu utraty wartości. Odsetki te są zaliczane do rachunku zysków i strat w części możliwej do odzyskania tj. z uwzględnieniem korekty trwałej utraty wartości odsetek (korekty impairmentowej).

2.3. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji zasadniczo są ujmowane z chwilą wykonania usługi na zasadzie memoriału. Prowizje z tytułu udzielonych kredytów są ujmowane w rachunku efektywnej stopy procentowej i zaliczane do przychodu odsetkowego. Prowizje dotyczące umów, które nie zostały uruchomione na datę pobrania lub zapłacenia prowizji, korygują wartość efektywnej stopy procentowej w dacie uruchomienia środków. Prowizje dla umów kredytowych, które nie zostały uruchomione są jednorazowo zaliczane do rachunku zysków i strat w dacie wygaśnięcia umowy kredytowej. Prowizje za podstawione do dyspozycji klienta transze kredytowe (za zaangażowanie) naliczane są memoriałowo. Pozostałe prowizje z uwagi na nieistotny charakter, zaliczane są do wyniku finansowego w momencie zapłaty lub naliczenia. Przychody te dotyczą okresu, w którym są naliczane. Kwota prowizji jest rozliczana w czasie na przestrzeni okresu, którego dotyczy transakcja objęta prowizją. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji, dla których nie znajduje zastosowania metoda efektywnej stopy procentowej ujmowane są zasadniczo zgodnie z zasadą memoriału w chwili wykonania usługi.

Koszty prowizji dotyczące kwot zapłaconych od zaciągniętych kredytów, wyemitowanych papierów wartościowych korygują wartość efektywnej stopy procentowej w dacie uruchomienia środków, bądź w dacie zapłaty, jeśli ta nastąpiła po dniu uruchomienia środków.

Koszty prowizji od innych operacji zaliczane są jednorazowo do rachunku zysków i strat

2.4. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment operacyjny jest to komponent jednostki:

- a) który angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą można uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi komponentami tej samej jednostki);
- b) którego wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu; oraz
- c) w przypadku którego są dostępne oddzielnie informacje finansowe.

2.5. Aktywa finansowe/zobowiązania finansowe

2.5.1. Aktywa finansowe

Bank klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii:

- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności.

O klasyfikacji inwestycji decyduje kierownictwo w momencie ich początkowego ujęcia.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Bank wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu.

Pożyczki i należności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to inwestycje, które Bank zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony. Mogą one zostać sprzedane, np. w celu poprawy płynności, w reakcji na zmiany stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen instrumentów kapitałowych.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujemne się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujemne się w wyniku na lokacyjnych papierach wartościowych.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujemne się lub wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień rozliczenia transakcji. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujemne się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktywa finansowe wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Bank dokonał przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz
- aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii „Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy”, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu odsprzedaży w krótkim terminie. Instrumenty pochodne również zalicza się do tej kategorii, o ile nie zostały przeznaczone jako instrumenty zabezpieczające. Poza instrumentami pochodnymi Bank nie sklasyfikował żadnego innego aktywa finansowego jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Bank klasyfikuje aktywa finansowe/zobowiązania finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy jeśli spełniony został którykolwiek z poniższych warunków:

- a) aktywa/zobowiązania klasyfikowane są jako przeznaczone do obrotu, tj. są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub są instrumentami pochodnymi z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi),
- b) przy początkowym ujęciu aktywa/zobowiązania zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Jeśli umowa zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, Bank wyznacza całą hybrydową (łączną umowę) jako składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, o ile:

- a) wbudowany instrument pochodny nie zawiera znacząco przepływów pieniężnych, które byłyby wymagane umową, lub
- b) jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy (łączny) instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu (instrumentów) byłoby zabronione, jak na przykład opcja przedpłaty wbudowana w pożyczkę pozwalającą jej posiadaczowi na spłatę pożyczki za kwotę zbliżoną do jej zamortyzowanego kosztu.

Bank dokonuje również klasyfikacji do aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż:

- a) eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako „niedopasowanie księgowe”), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat, lub
- b) grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu z tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, natomiast informacje na temat grupy są na tej podstawie przekazywane wewnątrz jednostki kluczowym członkom kierownictwa.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej, za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia opisany jest w Nocie 2.9., ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujęte są w wyniku na działalności handlowej.

W momencie początkowego ujęcia aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały w pozycji wynik na działalności handlowej. Inwestycje Banku w jednostki zależne i stowarzyszone wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których jednostka ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:

- a) wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- b) wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży oraz
- c) spełniające definicję pożyczek i należności.

Jednostka nie kwalifikuje żadnych aktywów finansowych jako utrzymywanych do terminu wymagalności, jeśli w bieżącym roku obrotowym lub dwóch ostatnich latach obrotowych sprzedała lub przekwalifikowała więcej niż nieznaczącą kwotę inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności (więcej niż nieznaczącą w stosunku do całkowitej kwoty inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności), z wyjątkiem sprzedaży lub przekwalifikowań dokonywanych:

- a) na tyle blisko terminu wymagalności lub wykupu składnika aktywów finansowych (np. mniej niż 3 miesiące przed terminem wymagalności), że zmiany rynkowych stóp procentowych nie miałyby istotnego wpływu na wartość godziwą składnika aktywów finansowych,
- b) po odzyskaniu przez jednostkę zasadniczej części kwoty nominalu poprzez spłaty lub przedpłaty zgodnie z ustalonym harmonogramem, lub
- c) na skutek odosobnionego zdarzenia, które nie poddaje się kontroli jednostki, nie jest zdarzeniem powtarzającym się, i którego nie można było przewidzieć na podstawie racjonalnych przesłanek.

W przypadku sprzedaży przez Bank części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, następuje tzw. „zarażenie portfela UDTZ”, a tym samym wszystkie aktywa z tej kategorii są przekwalifikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży. Aktywa utrzymywane do terminu zapadalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały. Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są odnoszone bezpośrednio na kapitał własny do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej lub wystąpienia utraty wartości – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w kapitale własnym wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże, odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej.

2.5.2. Zobowiązania finansowe

Bank klasyfikuje swoje zobowiązania finansowe do następujących kategorii:

- zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

Przez zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy rozumie się:

- zobowiązania przeznaczone do obrotu, które zostały zaciągnięte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z krótkoterminowych zmian cen oraz wahań innych czynników rynkowych,
- inne zobowiązania finansowe, bez względu na zamiary jakimi kierowano się przy zawieraniu kontraktu, jeżeli stanowią one składnik portfela podobnych zobowiązań finansowych, co do którego jest duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie zakładanych korzyści ekonomicznych,
- pochodne instrumenty finansowe,
- zobowiązania zaklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat decyzją Banku.

Poza instrumentami pochodnymi Bank nie sklasyfikował żadnego innego zobowiązania finansowego jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Do grupy pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się w szczególności:

- środki na rachunkach bankowych,
- depozyty przyjęte od klientów,
- otrzymane pożyczki podporządkowane,
- pożyczki i kredyty otrzymane,
- wyemitowane przez Bank dłużne papiery wartościowe (listy zastawne i obligacje),
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług.

Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według amortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

2.6. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.7. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane według amortyzowanego kosztu

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”) oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) ma

wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych.

Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych mogą być uzyskane przez Bank informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- b) naruszenie umowy, np. niespłacenie albo opóźniona spłata odsetek lub części kapitałowej zobowiązania,
- c) dokonanie przez Bank ustępstwa na rzecz dłużnika spowodowanego ekonomicznymi lub prawnymi aspektami jego trudności finansowych, które w innych okolicznościach nie byłoby brane pod uwagę,
- d) prawdopodobieństwo bankructwa lub innej reorganizacji finansowej dłużnika,
- e) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi lub dające się zaobserwować dane wskazujące na wymierne zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących grupy aktywów finansowych od czasu pierwotnego ich ujęcia, nawet jeżeli zmniejszenia tego nie można jeszcze przypisać do poszczególnych składników grupy aktywów finansowych, w tym:
 - niekorzystne zmiany sytuacji płatniczej dłużników lub
 - warunki ekonomiczne w kraju lub na rynku lokalnym wpływające na utratę wartości aktywów należących do danej grupy.

Bank najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Bank ustali, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości pożyczek i należności, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów, a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przejęcia zabezpieczenia, pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy przejęcie jest prawdopodobne czy nie.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, ekspozycje kredytowe są grupowane na potrzeby zapewnienia jednorodności ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Do grupowania na jednorodne portfele użytych może zostać wiele parametrów, np.: typ kontrahenta, typ ekspozycji, szacowane prawdopodobieństwa *defaultu*, typ zabezpieczenia, przeterminowanie, zapadalności oraz ich kombinacje. Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Do wyliczenia kwoty odpisów na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo zostało wykorzystane prawdopodobieństwo wystąpienia *defaultu* (PD). Poprzez odpowiednie skalibrowanie wartości PD, uwzględniające specyfikę poszczególnych produktów i okresów ujawniania się strat na tych produktach, są to wartości PD pozwalające na wykrycie już zaistniałych strat i obejmujące jedynie okres w jakim straty, które wystąpiły na dzień oceny utraty wartości, powinny się skrystalizować.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar odpisów na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu przeprowadzane są wszystkie wymagane procedury i ustalana jest kwota straty.

W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, odpowiednio zmniejszana (zgodnie z MSR 39) jest wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów w rachunku zysków i strat. Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę m.in. znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej jego ceny nabycia. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazaną w rachunku zysków i strat - zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów ujęte w rachunku zysków i strat nie są odwracane przez rachunek zysków i strat, lecz przez kapitał własny. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczone podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Umowy renegotjowane

Bank traktuje renegotjacje warunków umownych pożyczek i kredytów jako przesłankę utraty wartości, chyba, że renegotjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Następnie Bank ocenia, czy utrata wartości takich pożyczek i kredytów powinna zostać rozpoznana na bazie indywidualnej czy grupowej.

2.8. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa.

2.9. Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania. Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych. Jeżeli taka cena jest znana, Bank wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń. Bank wykorzystuje instrumenty pochodne wyłącznie jako transakcje zabezpieczające.

Bank posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Kontrakty IRS (Interest Rate Swap),

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego (będące terminowymi zobowiązaniami do zakupu waluty obcej lub krajowej):

- Kontrakty FX,
- Kontrakty FX SWAP,
- Kontrakty CIRS (Cross Currency Interest Rate Swap).

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Pozabilansowe instrumenty pochodne i transakcje terminowe wyceniane są w wartości godziwej w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych.

Instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej jako zobowiązania.

2.10. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

Transakcje, w przypadku których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Bank zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z odpowiedniego modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia (*„day one profit and loss”*), nie jest niezwłocznie ujmowana w rachunku zysków i strat.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczone do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowanych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.11. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia, skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych. W przypadku, gdy dla danego składnika wartości niematerialnych przewidywany okres użytkowania jest odmienny niż określono poniżej, okres amortyzacji dla danego aktywa może zostać określony z uwzględnieniem tej odmienności. Nakłady na składnik wartości niematerialnych ujmuje się w kosztach w momencie ich poniesienia, chyba że stanowią element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia składnika wartości niematerialnych, który spełnia kryteria ujmowania.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-10 lat). Wydatki związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować unikatowych programów komputerowych przez Bank, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Bank identyfikuje koszty prac rozwojowych jako wartości niematerialne, w związku z uzyskaniem przyszłych

korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Bank ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika, oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony i nie przekracza 5 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.12. Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość bilansowa jest wartością, w jakiej dany składnik aktywów jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po pomniejszeniu o łączną wartość odpisów amortyzacyjnych oraz łączną kwotę odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych jest kwotą zapłaconych środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów lub wartością godziwą innych dóbr przekazanych z tytułu nabycia składnika aktywów w momencie jego nabycia lub wytworzenia. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się również wszystkie pozwalające się bezpośrednio przyporządkować koszty poniesione w celu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania, w tym także koszt demontażu, usunięcie składnika aktywów oraz renowacji, do których Bank jest zobowiązany. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmuje także nakłady poniesione w terminie późniejszym w celu zwiększenia przydatności składnika, zamiany części lub jego odnowienia.

Wartością podlegającą amortyzacji jest cena nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów lub w inny sposób ustalona wartość godziwa pomniejszona o wartość końcową tego składnika.

Amortyzacja jest systematycznym rozłożeniem wartości podlegającej amortyzacji na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest nadwyżką wartości bilansowej danego składnika aktywów nad jego wartością odzyskiwaną

Rzeczowe aktywa trwałe, to środki trwałe które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie najmu lub w celach administracyjnych oraz którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres.

Wartość odzyskiwana odpowiada cenie sprzedaży netto składnika aktywów lub jego wartości użytkowej zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość końcowa składnika aktywów jest to kwota, jaką jednostka zgodnie ze swoimi przewidywaniami mogłaby uzyskać obecnie, uwzględniając taki wiek i stan tego składnika, jaki będzie na koniec okresu jego ekonomicznego użytkowania, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacji uwzględniany jest okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego. Poprawność stosowanych okresów i stawek amortyzacyjnych podlega okresowej weryfikacji – najpóźniej na początek każdego roku obrotowego.

Bank dokonuje amortyzacji środków trwałych metodą liniową rozkładając wartość początkową lub wartość przeszacowaną pomniejszoną o wartość końcową przez szacowany okres użytkowania. Wartość końcową oraz okres użytkowania składnika aktywów weryfikuje się na koniec każdego roku obrotowego i w przypadku, gdy oczekiwania różnią się od wcześniejszych szacunków, zmianę ujmuje się jako zmianę wartości szacunkowych.

Okresem użytkowania składnika aktywów jest okres, w którym według przewidywań dany składnik aktywów będzie użytkowany.

Okresy użytkowania dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

Nazwa grupy środków	Stawka
Inwestycje w obcych środkach trwałych	w przewidywanym okresie dzierżawy/najmu
Urządzenia techniczne i maszyny	6 - 10 lat
Sprzęt informatyczny	3 lata
Urządzenia i środki transportu	5 - 10 lat
Sprzęt biurowy, meble	5 - 7 lat

W przypadku, gdy dla danego składnika rzeczowych aktywów trwałych przewidywany okres użytkowania jest odmienny niż określono powyżej, okres amortyzacji dla danego aktywa może zostać określony z uwzględnieniem tej odmienności.

Bank dokonuje weryfikacji wartości bilansowej oraz okresu użytkowania środków trwałych na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwanej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwaną. Wartość odzyskiwana jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Wartość bilansowa składnika rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej w chwili zbycia tej pozycji lub kiedy nie oczekuje się żadnych przyszłych korzyści ekonomicznych z tytułu jej użytkowania lub zbycia.

Bank nie zwiększa wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych o koszty bieżącego utrzymywania tych aktywów. Koszty remontów i konserwacji ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

W przypadku wymiany części składowej rzeczowego aktywa trwałego, Bank ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia. Wartość bilansowa zastąpionych części składowych jest odpisywana zgodnie z warunkami usuwania ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Bank po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych jako składnika aktywów, wykazuje je według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zyski i straty wynikające z usunięcia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są ustalane jako różnica pomiędzy przychodami netto ze zbycia, a wartością bilansową tej pozycji i ujmowane są w rachunku wyników w momencie usunięcia pozycji ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

2.13. Odroczony podatek dochodowy

Podstawa opodatkowania jest różna od wyniku brutto wynikającego z ksiąg rachunkowych Banku ze względu na odmienny moment uznania przychodu za osiągnięty, a kosztu za poniesiony według ustawy o rachunkowości i przepisów podatkowych.

W celu odzwierciedlenia różnic przejściowych oraz osiągnięcia współmierności obciążenia podatku dochodowego, Bank ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i tworzy rezerwę wynikającą z przejściowych różnic podatku dochodowego, który będzie przypadał do zapłacenia w następnym okresie sprawozdawczym.

Rezerwa i aktywa z tytułu podatku odroczonego obliczane są przy zastosowaniu stawek i przepisów podatkowych obowiązujących na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywały w momencie realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub regulowania zobowiązania podatkowego. Różnice przejściowe są to różnice między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązań, a jego wartością podatkową.

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane jest w pełnej wysokości metodą bilansową z tytułu różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku są ujmowane tylko wtedy, gdy uznaje się za prawdopodobne, że

w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych.

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane jest jako koszt w okresie, w którym uzyskany został odpowiadający mu zysk. Skutki podatkowe strat podatkowych możliwych do odliczenia w przyszłości ujmowane są jako aktywa, o ile jest prawdopodobne, że w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania, który można będzie pomniejszyć o straty podatkowe.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu.

Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Bank ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu zobowiązania podatkowego.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji dostępnych do sprzedaży i zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmowany jest tak jak aktualizacja wyceny, bezpośrednio w kapitale własnym, a następnie przenoszony jest do rachunku zysków i strat wraz z realizacją odroczonego zysków lub strat.

2.14. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi wycenia się na moment ich początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

2.15. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Bank dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli wydatki dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Banku, lecz jeszcze nie stanowiących jego zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią m. in. otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.16. Świadczenia emerytalne

Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych oraz pośmiertnych ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań na podstawie modelu aktuarialnego. Wszystkie rezerwy z tego tytułu tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat.

2.17. Emisja papierów wartościowych

Zobowiązania Banku wynikające z emisji papierów wartościowych (listów zastawnych, obligacji) w momencie początkowego ujęcia oraz przez cały okres trwania transakcji wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

2.18. Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, kredyty i pożyczki oraz depozyty przyjęte wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne), a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.19. Kapitał

W skład kapitałów własnych wchodzi kapitały i fundusze tworzone przez Bank zgodnie ze statutem i ustawą Prawo bankowe.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest w wartości nominalnej zgodnie ze statutem oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny tworzony jest w wyniku wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii „dostępne do sprzedaży”.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy, który tworzony jest z odpisów z zysku,
- kapitał rezerwowy, służący celom określonym w statucie Banku, tworzony z odpisów z zysku,
- fundusz ogólnego ryzyka bankowego, który tworzony jest z odpisów z zysku i jest przeznaczony na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa,
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

2.20. Leasing

Bank występuje jako leasingobiorca. Umowy leasingowe występujące w Banku to umowy leasingu operacyjnego. Całość opłat leasingowych dokonywanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej. W Banku nie występują umowy leasingu finansowego.

2.21. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną według średniego kursu NBP, obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmowane są w rachunku zysków i strat lub odraczane w kapitale własnym o ile można uznać, że zabezpieczają przepływy pieniężne lub udziały w aktywach netto.

Zrealizowane i niezrealizowane różnice kursowe powstałe w wyniku wyceny sald w walutach obcych zaliczane są do rachunku zysków i strat.

2.22. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Zmiany do opublikowanych Standardów i Interpretacji, które weszły w życie od 01.01.2009r.:

- KIMSF 13, Programy lojalnościowe, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2009r. lub po tej dacie.
- KIMSF 14, Pułap dla aktywów z tytułu programu określonych świadczeń, minimalne wymogi w zakresie finansowania i ich wzajemne oddziaływanie, obowiązująca dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01.01.2009r.
- KIMSF 16, Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkę zagraniczną, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.10.2008r. lub po tej dacie.
- MSSF 1 (Zmieniony), Zastosowanie MSSF po raz pierwszy i MSR 27 (Zmieniony), Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, obowiązujące za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2009r. lub po tej dacie.
- MSSF 2 (Zmieniony) Płatności w formie akcji własnych, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2009r. lub po tej dacie.
- MSSF 8 Segmenty Operacyjne, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2009r. lub po tej dacie.
- MSR 1 (Zmieniony), Prezentacja sprawozdań finansowych, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2009r. lub po tej dacie.
- MSR 23 (Zmieniony), Koszty finansowania zewnętrznego, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2009r. lub po tej dacie.
- MSR 32 (Zmieniony), Instrumenty finansowe: prezentacja i MSR 1 (Zmieniony), Prezentacja sprawozdań finansowych – Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży i obowiązki powstające przy likwidacji, obowiązujące za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2009r. lub po tej dacie.

- Poprawki do MSSF 2008 zmieniające 20 standardów, obowiązujące w większości za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2009r.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane:

- KIMSF 12, Porozumienia o świadczeniu usług publicznych, obowiązująca dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 29.03.2009r. Interpretacja ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- KIMSF 14 (Zmieniona), Wymogi minimalnego finansowania, obowiązująca za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 01.01.2011r. lub po tej dacie.
- KIMSF 15, Umowy w zakresie sektora nieruchomości, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2009r. lub po tej dacie. Interpretacja ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- KIMSF 17, Dystrybucja do właścicieli aktywów nie będących środkami pieniężnymi, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się po 01.07.2009r. Interpretacja ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- KIMSF 18, Przeniesienie aktywów do klienta, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się po 01.07.2009r. Interpretacja ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- KIMSF 19, Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych, obowiązująca za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 01.07.2010r. lub po tej dacie.
- MSSF 1 (Zmieniony), Dodatkowe zwolnienia przy zastosowaniu MSSF po raz pierwszy, obowiązujące za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2010r. lub po tej dacie. Zmiana nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- MSSF 2 (Zmieniony), Płatności w formie akcji własnych, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2010r. lub po tej dacie. Zmiana nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- MSSF 3 (Zmieniony), Połączenia jednostek gospodarczych, do zastosowania prospektywnie dla połączeń jednostek gospodarczych z datą akwizycji 01.07.2009r. lub po tej dacie.
- MSSF 7 (Zmieniony), Instrumenty Finansowe: Ujawnienia, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.01.2009r. lub po tej dacie.
- MSSF 9, Instrumenty finansowe, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 01.01.2013r. lub po tej dacie.
- MSR 24, Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych, obowiązujący retrospektywnie za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 01.01.2011r. lub po tej dacie.
- MSR 27 (Zmieniony), Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się po 01.07.2009r.
- MSR 32 (Zmieniony), Klasyfikacja praw poboru, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 01.02.2010r. lub po tej dacie.
- MSR 39 (Zmieniony), Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena – kryteria uznania za pozycję zabezpieczoną, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 01.07.2009r. lub po tej dacie.
- Pochodne Instrumenty wbudowane, Zmiany do KIMSF 9 i MSR 39, obowiązujące za okresy roczne kończące się po 30.06.2009r.
- Poprawki do MSSF 2009 zmieniające 12 standardów, obowiązujące w większości za okresy roczne rozpoczynające się 01.01.2010r. Poprawki nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Bank uważa, że zastosowanie niniejszych standardów i interpretacji nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

Bank nie skorzystał z możliwości przeklasyfikowania instrumentów finansowych do innych kategorii na podstawie zmiany do MSR 39 i MSSF 7 obowiązujących od 01.07.2008r.

3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

3.1. Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Bank w swojej działalności wykorzystuje instrumenty finansowe, w tym także instrumenty pochodne. Bank przyjmuje depozyty od klientów oraz emituje listy zastawne i obligacje. Zobowiązania Banku oprocentowane

są zarówno zmienną jak i stałą stopą procentową. Bank lokuje pozyskane środki w aktywa o akceptowalnym poziomie ryzyka, mając na celu powiększanie marży procentowej. W celu zabezpieczenia ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej Bank zawiera transakcje na instrumenty pochodne.

Bank zawierając ww. transakcje zachowuje przy tym poziom płynności wystarczający do uregulowania wszystkich pojawiających się zobowiązań.

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Instrumenty pochodne

Bank sprawuje ścisłą kontrolę nad otwartymi pozycjami pochodnymi netto, tzn. różnicą pomiędzy kontraktami kupna i sprzedaży, zarówno pod względem kwoty, jak i okresu obowiązywania. W dowolnym momencie kwota podlegająca ryzyku kredytowemu ogranicza się do bieżącej wartości godziwej instrumentów, których wycena jest dodatnia (tzn. aktywów), co, w odniesieniu do instrumentów pochodnych, stanowi jedynie niewielki ułamek wartości umowy lub wartości nominalnych wykorzystywanych do wyrażania wolumenu istniejących instrumentów.

Zobowiązania pozabilansowe o charakterze kredytowym

Zobowiązania pozabilansowe o charakterze kredytowym dotyczą niewykorzystanej części udzielonych kredytów. Ponieważ Bank zastrzega sobie możliwość nie wypłacenia niewykorzystanej części kredytu w przypadku pogorszenia się zdolności kredytowej klienta, prawdopodobna wysokość straty z tego tytułu jest znacznie niższa, niż cała kwota niewykorzystanych zobowiązań z tytułu kredytów.

Bank posiada rozwiązania organizacyjne zapewniające formalne i faktyczne rozdzielenie procesów oceny ryzyka kredytowego od procesu podejmowania decyzji kredytowych. Decyzje kredytowe są podejmowane kolegiałnie, stosownie do kompetencji decyzyjnych, po uwzględnieniu rekomendacji przedstawianej przez dyrektora departamentu odpowiedzialnego za analizę ryzyka kredytowego.

3.2. Ryzyko kredytowe

Bank narażony jest na ryzyko kredytowe polegające na tym, że kontrahent nie wywiąże się ze swoich zobowiązań wobec Banku w pełnej wysokości w ustalonym terminie. W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank prowadzi akcję kredytową zgodnie z wewnętrznymi procedurami, a także polityką w zakresie podejmowania decyzji kredytowych oraz oceny ryzyka kredytowego.

3.2.1. Zabezpieczenia

Polityka Banku w zakresie zabezpieczeń kredytowych i ich wyceny uwzględnia regulacje ustaw: o listach zastawnych i bankach hipotecznych, prawo bankowe, ustawa o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawa o księgach wieczystych i hipotece, zapisy kodeksu spółek handlowych, zapisy kodeksu cywilnego oraz innych ustaw. Dodatkowo, do kwestii zabezpieczeń prawnych odnoszą się Zalecenia i Rekomendacje Komisji Nadzoru Bankowego (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego), w tym Rekomendacja S i J oraz zapisy wewnętrznych regulacji bankowych.

Bank posiada i stosuje Regulamin ustalania bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości, zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Bankowego (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego), wydany na podstawie Ustawy z dnia 29.08.1997r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2003 r. Nr 99, poz. 919 z późn. zm.) z uwzględnieniem zapisów Rekomendacji F dotyczącej podstawowych kryteriów stosowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego przy zatwierdzaniu regulaminów ustalania bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości wydawanych przez banki hipoteczne. Tym samym Bank zapewnia, że wartość zabezpieczenia ekspozycji kredytowej zabezpieczonej hipotecznie jest wystarczająca w całym okresie trwania umowy. Zapewnienie to oparte jest na analizie długookresowej dochodowości danej nieruchomości, zakończonej ustaleniem kwoty skapitalizowanych wpływów netto możliwych długookresowo do osiągnięcia z danej nieruchomości.

Bank może przeprowadzić lub zlecić ponowną wycenę zabezpieczeń, w tym nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie hipoteczne, o ile w okresie od dokonania ostatniej wyceny miały miejsce wydarzenia mogące mieć znaczny wpływ na wartość danego zabezpieczenia lub w przypadku nieruchomości, która stanowi zabezpieczenie kredytów, dla których rozpoznano utratę wartości.

Jako podstawowe prawne zabezpieczenie kredytów Bank przyjmuje obligatoryjnie:

- 1) hipotekę albo
- 2) gwarancję lub poręczenie Skarbu Państwa, Narodowego Banku Polskiego, Europejskiego Banku Centralnego, rządów lub banków centralnych państw członkowskich Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju z wyłączeniem państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat lub gwarancję lub poręczenie

jednostek samorządu terytorialnego w przypadku kredytowania zakładów opieki zdrowotnej lub spółek celowych powołanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

W przypadku ustanowienia hipoteki, Bank przyjmuje obligatoryjnie zabezpieczenie w postaci:

- 1) przelewu praw z umowy ubezpieczenia stwierdzonej polisą ubezpieczeniową od ognia i innych zdarzeń losowych nieruchomości stanowiącej przedmiot kredytowania, wystawioną przez zakład ubezpieczeń, zaakceptowaną przez Bank – w przypadku nieruchomości gotowych lub
- 2) przelewu praw z umowy ubezpieczenia stwierdzonej polisą ubezpieczeniową od wszelkich ryzyk budowlanych budowy wystawioną przez zakład ubezpieczeń, zaakceptowaną przez Bank – w przypadku nieruchomości w budowie.

Dominującą formą organizacyjną kredytobiorców Banku są tzw. spółki celowe. W przypadku, gdy są to spółki kapitałowe tj. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne Bank jako zabezpieczenie prawne spłaty kredytu przyjmuje zastaw rejestrowy na udziałach lub akcjach. W związku z powyższym występuje także znaczna koncentracja zastawów rejestrowych na udziałach lub akcjach jako zabezpieczenia prawnego spłaty kredytów. W przypadku finansowania spółek komandytowych lub komandytowo-akcyjnych Bank przyjmuje jako zabezpieczenie prawne spłaty kredytu zastaw na udziałach/akcjach komplementariusza – podmiotu uprawnionego do prowadzenia spraw spółki komandytowej lub komandytowo-akcyjnej.

Niezależnie od zabezpieczeń, o których mowa wyżej, Bank może przyjąć dodatkowe prawne formy zabezpieczenia kredytów, a w szczególności:

- 1) gwarancję bankową,
- 2) poręczenie według prawa cywilnego lub według prawa wekslowego,
- 3) zastaw rejestrowy na prawach lub wierzytelnościach,
- 4) zastaw według przepisów kodeksu cywilnego na prawach lub wierzytelnościach,
- 5) przelew innych wierzytelności niż wierzytelności, o których mowa powyżej,
- 6) blokadę środków na rachunku bankowym,
- 7) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem,
- 8) przystąpienie do długu kredytowego,
- 9) ubezpieczenie kredytu,
- 10) oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji,
- 11) kaucję,
- 12) zobowiązania udziałowców kredytobiorcy,
- 13) inne formy dopuszczone przez prawo.

Bank ustala formę i wartość prawnego zabezpieczenia dodatkowego biorąc pod uwagę:

- 1) rodzaj i wysokość kredytu oraz okres kredytowania,
- 2) status prawny kredytobiorcy,
- 3) sytuację finansową kredytobiorcy,
- 4) historię współpracy z kredytobiorcą i grupą kapitałową, której kredytobiorca jest członkiem,
- 5) koszt ustanowienia zabezpieczenia,
- 6) możliwość zaspokojenia z przyjętego zabezpieczenia roszczeń Banku w możliwie najkrótszym czasie.

W zakresie gwarancji bankowych i cesji praw z polis ubezpieczeniowych, Bank dobierając kontrahentów zwraca uwagę na wyniki finansowe i rating wystawców zabezpieczenia akceptując zabezpieczenia wyłącznie od wiarygodnych banków i towarzystw ubezpieczeniowych.

Bank nie stosuje pochodnych instrumentów kredytowych.

3.2.2. Opis systemu ratingowego i zarządzania ryzykiem kredytowym

Bank do analizy jakości portfela kredytowego wykorzystuje system ratingowy, który podlega corocznej aktualizacji. System ten obejmuje obecnie ponad 81% ogólnej sumy ekspozycji ważonych ryzykiem. Bank stosuje ocenę ratingową, w przypadku finansowania budowy/zakupu/refinansowania budynków biurowo-usługowo-handlowych, powierzchni handlowo-usługowo-rozrywkowych, magazynów, osiedli domów jedno- lub wielorodzinnych z przeznaczeniem na wynajem lub na sprzedaż oraz lokali użytkowych z przeznaczeniem na działalność handlową, biura lub magazyny.

Zgodnie z Uchwałą nr 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17.12.2008r. Bank do pomiaru ryzyka kredytowego stosuje metodę standardową. Bank nie wystąpił do tej pory do Komisji Nadzoru Finansowego z wnioskiem o wydanie zgody na stosowanie metody wewnętrznych ratingów.

Ratingi nadawane przez zewnętrzne agencje ratingowe mają w ocenie ryzyka kredytowego Banku bardzo ograniczone znaczenie z uwagi na dominującą formę organizacyjną kredytobiorców – spółki celowe.

W ramach działalności windykacyjnej Bank odzyskuje od 60% do 100% swych należności.

Ocena jakości portfela kredytowego Banku dokonywana jest w oparciu o monitoring terminowości spłat oraz monitoring analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy. W Banku wyodrębnione są trzy portfele: detaliczny (kredyty dla osób fizycznych), komercyjny (kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych, kredyty deweloperskie, komercyjne i dla osób prawnych) i portfel budżetowy (kredyty dla jednostek samorządu terytorialnego oraz kredyty poręczone przez jednostki samorządu terytorialnego). Kredyty dla osób fizycznych monitorowane są miesięcznie pod kątem terminowości spłat. Portfel komercyjny i budżetowy monitorowany jest miesięcznie pod kątem terminowości spłat, a kwartalnie dodatkowo dokonywana jest analiza sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy.

Jak ujawniono w nocie 3.2.5. 95,82% wartości brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom stanowią kredyty nieprzeterminowane, bez stwierdzonej utraty wartości. Pozostałe 4,18% wartości portfela kredytowego przypada na kredyty przeterminowane bez stwierdzonej utraty wartości (3,05%) oraz kredyty z rozpoznaną utratą wartości (1,13%).

3.2.3. Pomiar utraty wartości

Bank dokonuje pomiaru utraty wartości dla ekspozycji kredytowych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości nr 37 i 39. Proces identyfikacji klientów z utratą wartości i kalkulacji odpisów aktualizacyjnych polega na:

- a) określeniu przy wykorzystaniu analizy indywidualnej wystąpienia przesłanek utraty wartości, a w przypadku ich stwierdzenia klasyfikacji klienta do kategorii *default*,
- b) określeniu szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (spłat) zarówno z zabezpieczeń jak i wpłat dokonywanych przez kredytobiorców,
- c) kalkulacji utraty wartości uwzględniającej przyszłą wartość szacowanych odzysków zdyskontowanych efektywną stopą procentową,
- d) ewidencji księgowej odpisów aktualizujących.

W przypadku nie wystąpienia przesłanek utraty wartości wobec ekspozycji kredytowej, w oparciu o prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (*default*) wyliczany jest odpis aktualizujący na poniesione, ale nie wykazywane straty.

Zasady kalkulacji odpisów na utratę wartości

Na potrzeby analizy utraty wartości w Banku wyodrębniono trzy portfele: detaliczny, komercyjny i budżetowy. Portfel komercyjny podzielono na dwa podportfele wyodrębniając kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych i pozostałe komercyjne (kredyty deweloperskie, komercyjne i dla osób prawnych).

Dla portfela detalicznego i komercyjnego wyodrębniono fazę analizy indywidualnej i portfelowej. Analiza indywidualna obejmuje każdorazowo wszystkie kredyty, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości. Analiza portfelowa obejmuje wszystkie pozostałe kredyty.

Analiza indywidualna dla kredytów detalicznych polega na przyporządkowaniu do każdego kredytu indywidualnego wskaźnika LGD w zależności od wartości współczynnika LTV i czasu przebywania kredytu w defaulcie.

Na potrzeby przyporządkowania przyjęta została zależność postaci:

$$LGD = (1 - ZLGD) * [BD * 100\% + (1 - BD) * \max(1 - CRR / LTV, 0)]$$

gdzie:

LGD – (ang. *Loss Given Default*) oznacza szacowaną na datę pomiaru utraty wartości relację pomiędzy przewidywaną stratą na danym kredycie, a wielkością zaangażowania bilansowego dla tego kredytu;

ZLGD – (ang. *Zero Loss Given Default*) oznacza procent kredytów, które znalazły się w stanie *default*, a które opuściły ten stan bez podejmowania przez Bank działań windykacyjnych (LGD dla takich kredytów wynosi 0%).

BD – (ang. *Bad Debt*) określa udział wśród kredytów ze stwierdzonymi przesłankami utraty wartości (które nigdy nie opuściły stanu *defaultu*), kredytów dla których Bank nie może zrealizować zabezpieczenia (ponieważ miejsce pobytu dłużnika jest nieznanne, nieruchomości jest zamieszkała przez rodzinę z dzieckiem itp.).

CRR – (ang. *Collateral Recovery Rate*) określa, jaką część wartości zabezpieczenia (po potrąceniu kosztów i uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie) Bank jest w stanie wyegzekwować w razie zaistnienia takiej konieczności.

LTV – (ang. *Loan to Value*) określa relację wartości kredytu do wartości zabezpieczenia aktualną na datę szacowania odpisu z tytułu utraty wartości. W przypadku braku możliwości określenia wartości LTV z uwagi na brak wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości należy przyjąć możliwie najwyższą wartość LTV. W szacowaniu odzysku kredyty w takiej sytuacji traktuje się jako niezabezpieczone.

Analiza portfelowa obejmuje wszystkie kredyty detaliczne i komercyjne nie objęte analizą indywidualną. Analiza portfelowa wykorzystuje parametry ZLGD, BD, CRR i LTV służące do wyznaczenia LGD w analizie indywidualnej oraz dodatkowo parametry PD oraz LIP.

Parametr LIP (ang. *Loss Identification Period*) oznacza okres identyfikacji straty rozumiany jako przeciętny okres, w ciągu którego Bank jest w stanie zaobserwować problemy klienta skutkujące utratą wartości. Bank przyjmuje, że LIP wynosi 6 miesięcy.

W 2009r. w ramach ujednolicania podejścia w Grupie BRE Banku SA, Bank dokonał zmiany okresu identyfikacji straty (LIP) z czteromiesięcznego na sześciomiesięczny.

Parametr PD (ang. *Probability of Default*) jest to prawdopodobieństwo *defaultu* w okresie identyfikacji straty. PD dla danego okresu sześciomiesięcznego wyznaczane jest jako iloraz liczby klientów detalicznych, dla których stwierdzono przesłanki utraty wartości w tym okresie do liczby klientów, którzy byli w portfelu Banku zarówno na początku jak i na końcu okresu sześciomiesięcznego. Wyznaczone w ten sposób PD są uśredniane w okresie 18 miesięcy.

Każdy z wyodrębnionych portfeli posiada własny zestaw parametrów ZLGD, BD, CRR i PD.

Do portfelowego pomiaru utraty wartości wykorzystywana jest formuła:

$$RP = \sum_{i \notin \{\text{kred. anal. ind.}\}} BS_i LGD_i PD$$

gdzie:

RP – (ang. *Portfolio Reserve*) oznacza odpis aktualizujący na poniesione, ale nie wykazywane straty;

PD – oznacza prawdopodobieństwo *defaultu* w okresie LIP;

BS_i – oznacza bieżące zaangażowanie bilansowe kredytu i zgodne z wyceną według zamortyzowanego kosztu;

LGD_i – oznacza parametr LGD wyznaczony na datę szacowania odpisu zgodnie z metodą omówioną w sekcji dotyczącej analizy indywidualnej, dla kredytu i.

Zarówno w przypadku analizy indywidualnej opartej na LGD oraz analizy portfelowej pełna analiza przeprowadzana jest raz na półrocze. W okresach miesięcznych odpisy są natomiast aktualizowane zgodnie z równaniem:

$$RP = LGD_p \sum_{i \notin \{\text{kred. anal. ind.}\}} BS_i PD$$

$$RP = LGD_p \sum BS_i$$

gdzie:

LGD_p – oznacza relację pomiędzy łącznym poziomem odpisów dla danego portfela wyznaczonym w oparciu o pełną analizę na koniec ostatniego półrocza, a wartością zaangażowaną bilansowego kredytów danego portfela. Portfel detaliczny, detaliczny ze stwierdzonymi przesłankami utraty wartości, kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych i pozostałe kredyty komercyjne posiadają odrębne parametry LGD_p .

Standardowy system monitorowania portfela kredytowego Banku obejmuje:

- 1) monitoring terminowości spłat,
- 2) monitorowanie nieruchomości będącej przedmiotem finansowania,
- 3) monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy, któremu został udzielony kredyt na nieruchomości komercyjną pod kątem wskaźników płynności i wskaźnika pokrycia obsługi zadłużenia,
- 4) monitoring przestrzegania wszelkich przepisów ochrony środowiska naturalnego i bezpieczeństwa i higieny pracy, a także bezpieczeństwa publicznego,
- 5) przegląd ważności zabezpieczeń.

W przypadku aktywów, dla których rozpoznano trwałą utratę wartości Bank przeprowadza zastrzony monitoring np. dokonuje ponownej wyceny bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytu.

3.2.4. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe – przed uwzględnieniem przyjętych zabezpieczeń

	31.12.2009	31.12.2008
Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z aktywami bilansowymi:		
Należności od banków	6 779	42 828
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	4 106 744	4 310 527
Klienci indywidualni:	107 335	125 649
-Kredyty terminowe, w tym:	107 335	125 649
-kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	107 335	125 649
Klienci korporacyjni:	3 415 500	3 555 869
-Kredyty terminowe, w tym:	3 415 500	3 555 869
-kredyty hipoteczne udzielone średnim i małym klientom	3 415 500	3 555 869
Klienci budżetowi	583 909	629 009
Pochodne instrumenty finansowe	1 349	59 730
Lokacyjne papiery wartościowe	308 806	224 445
Aktywa zastawione	2 743	1 292
Inne aktywa	5 863	939
Razem ekspozycja związana z aktywami bilansowymi	4 432 284	4 639 761
Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z pozycjami pozabilansowymi:		
Zobowiązania do udzielania kredytów	416 299	717 200
Razem ekspozycje związane z aktywami bilansowymi i pozabilansowymi	4 848 583	5 356 962

Powyższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe zgodnie ze stanem na 31.12.2009r. oraz na 31.12.2008r. bez uwzględniania zabezpieczeń i związanej z nimi poprawy sytuacji kredytowej. Zaangażowania bilansowe ujęte w tabeli zostały zaprezentowane według wartości netto.

Jak wskazano powyżej 92,66% maksymalnej ekspozycji związanej z aktywami bilansowymi stanowią należności od klientów (31.12.2008r.: 92,90%); 6,97% reprezentują inwestycje w lokacyjne papiery wartościowe (31.12.2008r.: 4,84%).

Bank stosuje efektywny system kontroli i utrzymywania minimalnej ekspozycji na ryzyko kredytowe Banku. 95,82% portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz 100% należności od banków należy do kategorii należności obsługiwanych terminowo, dla których nie stwierdzono utraty wartości (31.12.2008r. odpowiednio: 91,90% oraz 100%).

3.2.5. Kredyty i pożyczki udzielone klientom i bankom

	31.12.2009		31.12.2008	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Zaangażowanie (tys. zł)	udział/pokrycie (%)	Zaangażowanie (tys. zł)	udział/pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości	3 950 350	95,82	3 971 880	91,90
Przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości	125 659	3,05	315 440	7,30
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	46 613	1,13	34 427	0,80
Razem brutto	4 122 622	100,00	4 321 747	100,00
Odpis (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz na pozycje bez rozpoznanej utraty wartości)	(15 878)	0,39	(11 220)	0,26
Razem netto	4 106 744	99,61	4 310 527	99,74

W poniższej tabeli przedstawiono należności od banków:

Należności od banków	31.12.2009		31.12.2008	
	zaangażowanie (w tys. zł)	udział/pokrycie (%)	zaangażowanie (w tys. zł)	udział/pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości	6 779	100,00	42 828	100,00
Razem brutto	6 779	100,00	42 828	100,00
Razem netto	6 779	100,00	42 828	100,00

W Banku nie występują należności od banków przeterminowane lub z rozpoznaną utratą wartości.

Całkowita kwota odpisów na kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości oraz na kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości wynosiła na 31.12.2009r. 15 878 tys. zł (31.12.2008r.: 11 220 tys. zł).

Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek nieprzeterminowanych, bez rozpoznanej utraty wartości w podziale na klasy klientów przedstawiono poniżej.

	31.12.2009	31.12.2008
Klienci indywidualni	97 922	113 389
Kredyty terminowe mieszkaniowe i hipoteczne	97 922	113 389
Klienci korporacyjni	3 268 939	3 242 052
Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom	3 268 939	3 242 052
Klienci budżetowi	583 489	616 439
Razem klienci	3 950 350	3 971 880
Banki	6 779	42 828
Razem	3 957 129	4 014 708

Ocena jakości kredytowej kredytów i pożyczek nieprzeterminowanych, bez rozpoznanej utraty wartości

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki o ograniczonym ryzyku kredytowym	698 859	707 992
Kredyty i pożyczki o standardowym ryzyku kredytowym	3 100 121	3 116 192
Kredyty i pożyczki o podwyższonym ryzyku kredytowym	151 370	147 696
Razem	3 950 350	3 971 880

Do portfela kredytów i pożyczek o ograniczonym ryzyku kredytowym Bank zalicza kredyty i pożyczki udzielone klientom budżetowym oraz klientom korporacyjnym, których podstawowym prawnym zabezpieczeniem jest gwarancja lub poręczenie jednostek samorządu terytorialnego.

Do portfela kredytów i pożyczek o standardowym ryzyku kredytowym Bank zalicza kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym i korporacyjnym, których podstawowym zabezpieczeniem jest hipoteka ustanowiona na nieruchomości, dla których nie wystąpiły przesłanki utraty wartości.

Do portfela kredytów i pożyczek o podwyższonym ryzyku kredytowym Bank zalicza kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości, ale Bank nie rozpoznaje utraty wartości z uwagi na przewidywanie odzyskania ekspozycji kredytowej w pełnej wysokości.

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Jako zaangażowania przeterminowane przyjmuje się zaangażowania wobec klientów lub banków, dla których przynajmniej jedna z należności jest przeterminowana o jeden dzień lub więcej dni. Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż o 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości, chyba że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu. W rzadkich przypadkach dla kredytów i pożyczek przeterminowanych dłużej niż o 90 dni Bank może nie rozpoznawać utraty wartości jeżeli istnieją szczególne przesłanki świadczące o braku utraty wartości tych kredytów i pożyczek.

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz dla których nie rozpoznano utraty wartości, w podziale na klasy klientów przedstawiono poniżej.

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości (31.12.2009r.)	Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi	Razem klienci
	kredyty terminowe mieszkaniowe i hipoteczne	kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom		
do 30 dni	4 377	101 676	596	106 649
od 31 do 60 dni	453	18 088	-	18 541
od 61 do 90 dni	143	-	-	143
powyżej 90 dni	13	313	-	326
Razem	4 986	120 077	596	125 659
Wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytów	13 271	160 728	-	173 999

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości (31.12.2008r.)	Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Klienci budżetowi	Razem klienci
	kredyty terminowe mieszkaniowe i hipoteczne	kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom		
do 30 dni	5 027	279 049	12 758	296 834
od 31 do 60 dni	743	17 475	-	18 218
od 61 do 90 dni	177	-	-	177
powyżej 90 dni	211	-	-	211
Razem	6 158	296 524	12 758	315 440
Wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytów	15 691	470 180	-	485 871

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości (przed uwzględnieniem przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych zabezpieczeń), w podziale na klasy aktywów przedstawiono poniżej.

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości	Klienci indywidualni	Klienci korporacyjni	Razem klienci
	kredyty terminowe mieszkaniowe i hipoteczne	kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom	
31.12.2009			
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	6 664	39 949	46 613
Wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytów	16 861	56 737	73 598
31.12.2008			
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	8 491	25 936	34 427
Wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytów	19 774	33 236	53 010

W 2009r. podobnie jak w 2008r. Bank nie rozpoznał utraty wartości żadnych zaangażowań wobec banków.

W powyższych tabelach w pozycji wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytów Bank pokazał aktualną wartość przyjętych zabezpieczeń, nieskorygowaną do zmniejszającej się wartości ekspozycji kredytowej. Wartość zabezpieczeń kredytów udzielonych przez Bank przewyższa wartość zaangażowania, dlatego też w przypadku wystąpienia dodatkowych kosztów egzekucyjnych itp. Bank będzie w stanie zaspokoić swoje roszczenia.

Podstawowym prawnym zabezpieczeniem kredytów udzielonych klientom przez Bank jest hipoteka ustanowiona na rzecz Banku na pierwszym miejscu w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości.

Wartość nieruchomości będącej zabezpieczeniem kredytu udzielonego przez Bank szacowana jest w oparciu o koncepcję tzw. wartości bankowo-hipotecznej zakładającej utrzymanie przez nieruchomość wartości w dłuższym okresie.

W przypadku niekorzystnych zmian wartości zabezpieczeń Bank dokonuje ich weryfikacji poprzez ponowne przeprowadzenie wyceny nieruchomości. Zależnie od efektów wyceny, Bank co do zasady negocjuje z kredytobiorcą zgodnie z zawartą umową kredytową:

- 1) ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia,
- 2) zmianę zabezpieczenia,
- 3) dokonanie jednorazowej spłaty zadłużenia do poziomu LTV akceptowanego przez Bank,
- 4) renegotiację warunków umowy.

Brak osiągnięcia porozumienia może skutkować częściowym lub pełnym wypowiedzeniem umowy, jeżeli sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy wykazuje trwałe pogorszenie.

Bank posiada plan awaryjny na wypadek nieoczekiwanych, radykalnych zmian cen na rynku nieruchomości.

Renegocjowane kredyty i pożyczki

Proces restrukturyzacji polega na zmianie warunków umownych w zakresie harmonogramu spłat rat kapitałowo-odsetkowych, w tym także zastosowania okresu karencji spłat. Praktyka i procedury procesu restrukturyzacji opierają się na współczynnikach i kryteriach, które w opinii Zarządu Banku wskazują na duże prawdopodobieństwo obsługi długu przy zastosowaniu zmodyfikowanego harmonogramu spłat. Procedury restrukturyzacji są uwarunkowane regularnymi przeglądami sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta. Renegocjowanie warunków umownych kredytów i pożyczek stanowi przesłankę utraty wartości, chyba że renegocjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych.

Wartość brutto kredytów renegocjowanych bez rozpoznanej utraty wartości według stanu na dzień 31.12.2009r. wynosiła 440 tys. zł, według stanu na 31.12.2008r. 74 tys. zł.

3.2.6. Instrumenty dłużne: lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione

Wartość lokacyjnych papierów wartościowych oraz aktywów zastawionych według stanu na 31.12.2009r. wynosiła 311 549 tys. zł, a według stanu na 31.12.2008r. wynosiła 225 737 tys. zł. Instrumenty dłużne zarówno na 31.12.2009r. jak i na 31.12.2008r. posiadały rating A- do A+.

Zarówno według stanu na 31.12.2009r. jak i według stanu na 31.12.2008r. wszystkie lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione były instrumentami nieprzeterminowanymi, bez rozpoznanej utraty wartości.

3.2.7. Przejęte zabezpieczenia

W 2009r., podobnie jak w 2008r. Bank nie dokonał przejęcia zabezpieczenia.

3.3. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

Nie prezentuje się w Banku aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych według obszarów geograficznych z uwagi na nieistotność geograficznego zróżnicowania ryzyk.

Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań, ryzyko koncentracji zaangażowań

Ryzyko koncentracji jest to ryzyko mogące istotnie wpłynąć na stabilność i bezpieczeństwo działania Banku, poprzez niewykonanie zobowiązania przez pojedynczy podmiot, podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania tego zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników.

W ramach zarządzania ryzykiem koncentracji Bank dokonuje identyfikacji ryzyka, jego pomiaru, monitorowania i raportowania.

Pomiar ryzyka koncentracji w Banku dokonywany jest poprzez ustalenie wielkości zaangażowania, które generuje ryzyko koncentracji i odniesienie tej wielkości do ustalonych limitów wynikających z przepisów prawa oraz limitów wewnętrznych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe za pomocą wewnętrznych limitów koncentracji zaangażowań, określonych w wewnętrznych procedurach.

Ustalając propozycję wysokości wewnętrznych limitów koncentracji zaangażowań, Bank bierze pod uwagę następujące kwestie:

- 1) sytuację makroekonomiczną w kraju i zagranicą,
- 2) sytuację na rynku nieruchomości w kraju i zagranicą,
- 3) sytuację na rynkach finansowych w kraju i zagranicą,
- 4) realizację polityki kredytowej Banku w poprzednich latach,
- 5) wyniki działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych Banku,
- 6) pochodzące z wiarygodnych źródeł (ośrodki akademickie) informacje dotyczące sytuacji ekonomicznej podmiotów, branż, gałęzi sektorów gospodarki, stosownie do zaleceń Uchwały Nr 384/2008 KNF,
- 7) informacje ekonomiczne i jakościowe dotyczące procesu zarządzania w podmiotach, wobec których posiada zaangażowanie z których wynika ryzyko koncentracji,
- 8) czynniki wynikające z innych rodzajów ryzyka związanych ze zidentyfikowanymi zaangażowaniami z których wynika ryzyko koncentracji (m.in. stopy procentowej, płynności, operacyjne i polityczne), mogące negatywnie wpłynąć na podwyższenie ryzyka koncentracji,
- 9) wyniki testów warunków skrajnych.

Wewnętrzne limity zaangażowań określone są w stosunku do wielkości funduszy własnych Banku oraz w stosunku do sumy zaangażowań Banku.

W Banku prowadzone jest miesięczne raportowanie monitorowanego ryzyka koncentracji w odniesieniu do:

- 1) monitorowania grup kapitałowych,
- 2) monitorowania limitu koncentracji zaangażowań,
- 3) monitorowania limitu dużych zaangażowań,
- 4) monitorowania limitu kredytów udzielonych podmiotom powiązanym z Bankiem,
- 5) monitorowania limitów wewnętrznych.

Ryzyko koncentracji branżowej

Bank koncentruje swoją działalność na udzielaniu podmiotom prawnym kredytów zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości, kredytów dla jednostek samorządu terytorialnego i kredytów zabezpieczonych gwarancją lub poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego.

Niezależnie od zewnętrznych limitów koncentracji kredytowej Zarząd Banku ustala limity wewnętrzne związane m.in. z :

- 1) koncentracją branżową według typu finansowanej nieruchomości,
- 2) finansowaniem nieruchomości w budowie i zakupów ziemi,
- 3) udziałem finansowania poszczególnych typów nieruchomości w portfelu kredytowym.

Ocena indywidualnego ryzyka kredytowego w przypadku finansowania nieruchomości komercyjnych oparta jest o ocenę zdolności kredytowej kredytobiorców za pomocą systemu wskaźników finansowych tj. wskaźnikami pokrycia obsługi długu (DSCR), pokrycia obsługi odsetek (ISCR), poziomem funduszy własnych, a w przypadku deweloperów mieszkaniowych poziomem ceny benchmarkingowej oraz w przypadku niektórych typów kredytobiorców poprzez nadanie wewnętrznego ratingu kredytobiorcy. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w finansowaniu nieruchomości komercyjnych obejmuje również: tworzenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz odpisów na pozabilansowe ekspozycje kredytowe, wskaźniki tworzenia i rozwiązywania odpisów, stosowanie limitów, stress testów, analiz scenariuszowych, monitorowanie limitu koncentracji wierzytelności, stosowanie zabezpieczeń kredytów, stosowanie konserwatywnych zasad określania bankowo-hipotecznego wartości nieruchomości, stosowanie statystycznych modeli do aktualizowania wartości nieruchomości.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego w poszczególne branże Banku.

Branże	Zadłużenie kapitałowe 31.12.2009	Udział w portfelu	Zadłużenie kapitałowe 31.12.2008	Udział w portfelu
Obsługa nieruchomości	2 612 148	63,60%	2 783 885	64,58%
Budownictwo	664 800	16,19%	668 985	15,52%
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	343 327	8,36%	422 613	9,80%
Administracja publiczna i obrona narodowa; gwarantowana prawnie opieka socjalna	267 591	6,52%	231 748	5,38%
Hotele i restauracje	75 348	1,83%	83 080	1,93%
Osoby fizyczne	58 586	1,43%	70 804	1,64%
Pozostałe	84 944	2,07%	49 412	1,15%
RAZEM	4 106 744	100,00%	4 310 527	100,00%

3.4. Ryzyko rynkowe

Bank narażony jest na ryzyko rynkowe rozumiane jako ryzyko zmian bieżącej wyceny instrumentów finansowych tworzących portfele Banku, które wynikają ze zmian cen i wartości parametrów rynkowych. Ekspozycja na ryzyko rynkowe Banku wynika z otwartych pozycji w instrumentach odsetkowych, walutowych, które narażone są na rynkowe zmiany wartości odpowiednich czynników ryzyka, a w szczególności na zmiany wartości stóp procentowych, kursów walutowych oraz zmienności tych czynników ryzyka.

Profil ryzyka wynika ze strategii działania Banku. Bank oferuje produkty oparte o zmienną i stałą stopę procentową, przy czym preferowane są produkty oparte o zmienną stopę procentową. Bank oferuje produkty w walutach obcych EUR i USD. Bank nie dokonuje operacji na własny rachunek w celach handlowych, posiada jedynie portfel bankowy. Główną metodą zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku jest stosowanie naturalnego zabezpieczenia, czyli pozyskiwanie środków na finansowanie w walutach i o oprocentowaniu bezpośrednio dopasowanym do odpowiadających aktywów. Charakter działalności Banku powoduje, iż narażenie na ryzyko rynkowe powinno być utrzymywane na poziomie możliwie niskim. Bank dąży do ograniczania ekspozycji na ryzyko rynkowe wynikających ze struktury aktywów i pasywów poprzez zawieranie transakcji zabezpieczających, których katalog jest zatwierdzany przez Zarząd Banku. Identyfikacja ryzyk rynkowych i płynności uwzględnia czynniki wewnętrzne i zewnętrzne. Do czynników wewnętrznych zalicza się czynniki takie jak: specyfika działalności kredytowej oraz specyfika struktury refinansowania. Do czynników zewnętrznych należą czynniki stanowiące otoczenie Banku: rynek międzybankowy, zachowania rynków finansowych, strategia i polityka akcjonariusza wobec Banku. Ryzyko rynkowe jest identyfikowane we wszystkich typach produktów i rodzajach działalności. W procesie identyfikacji stosowane są metody powszechnie uznane. Bank określa poziom ryzyka poprzez pomiar wartości narażonej na ryzyko (*Value at Risk* – VaR) oraz przez przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

VaR jest statystyczną miarą poziomu ryzyka rynkowego, która wyraża potencjalną stratę, na jaką narażony jest portfel w ciągu określonego czasu, dla danego poziomu ufności, w normalnych warunkach rynkowych, z tytułu zmian czynników ryzyka (kursów, stóp, cen). Potencjalność straty oznacza, że z wcześniej ustalonym, dużym prawdopodobieństwem (poziom ufności), przy którym wyznaczana jest wartość zagrożona, w ciągu zadanego okresu można się spodziewać straty mniejszej niż wyznaczona wartość VaR.

Wartość zagrożona w Banku jest wyznaczana za pomocą metody symulacji historycznej. W metodzie tej wyznacza się rozkład zmian wartości portfela na podstawie historycznego rozkładu zmian czynników ryzyka, zaobserwowanego w określonym okresie czasu. VaR wyznaczany jest w jednodniowym horyzoncie czasowym na podstawie 250 obserwacji historycznych i monitorowany jest na poziomie ufności 99%.

Według stanu na 31.12.2009r. VaR wyniósł 91 tys. zł przy poziomie ufności 99%. Według stanu na 31.12.2008r. VaR wyniósł 180 tys. zł przy poziomie ufności 99%. W zestawieniu poniżej przedstawiono wartość średniego VaR Banku w okresie od 01.01.2009r. do 31.12.2009r. oraz w okresie 01.01.2008r. do 31.12.2008r.

	12 miesięcy do 31.12.2009 w tys. zł		12 miesięcy do 31.12.2008 w tys. zł	
	średnia	maksimum	średnia	maksimum
Ryzyko stopy procentowej	127	240	57	(89)
Ryzyko kursu walutowego	60	1 291	31	1 192
VaR całkowity	187	1 531	88	1 103

Test warunków skrajnych i analizy scenariuszowe

Dodatkową miarą ryzyka rynkowego, uzupełniającą pomiar wartości zagrożonej, jest test warunków skrajnych, który pokazuje hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfela Banku, która nastąpiłaby na skutek przyjęcia przez czynniki ryzyka wyspecyfikowanych skrajnych wartości w jednodniowym horyzoncie czasowym. Bank stosuje m.in. metodę scenariusza dużych, ekstremalnie skorelowanych zmian jednakowych w każdej grupie, wartości czynników ryzyka. Według stanu na 31.12.2009r., kwota ryzyka wynikająca z tego scenariusza wyniosła 492 tys. zł, natomiast średnia kwota ryzyka dla tego scenariusza w okresie 01.01.2009r. do 31.12.2009r. wyniosła 666 tys. zł.

Poniżej przedstawiono dekompozycję kwoty ryzyka wynikającą z opisanego testu warunków skrajnych, na kwotę przypisaną do ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego.

Test warunków skrajnych	31.12.2009r.			31.12.2008r.		
	Razem	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko walutowe	Razem	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko walutowe
Kwota ryzyka w tys. zł	492	2 967	(2 475)	252	1 109	(857)

Bank dokonuje pomiaru wrażliwości wartości bieżącej portfela Banku na równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 BP w niekorzystnym kierunku z punktu widzenia struktury terminowej luki przeszacowania. Luka przeszacowania przedstawia zagregowane ekspozycje Banku odpowiadające poszczególnym punktom węzłowym krzywej dochodowości. Kwota ryzyka 100 BP wyznaczana jest jako różnica wartości bieżącej portfela wyliczonej w oparciu o zaburzone szokowo o 100 BP wartości czynników ryzyka według stanu na dzień sprawozdawczy oraz wartości bieżącej portfela w oparciu o wartości czynników ryzyka zaobserwowanych w dniu sprawozdawczym. Kwota ryzyka 100 BP wyniosła, według stanu na 31.12.2009r. 324 tys. zł, natomiast jej średnia w okresie 01.01.2009r. do 31.12.2009r. 729 tys. zł.

3.5. Ryzyko walutowe

Ryzyko kursu walutowego wynika z narażenia aktualnej wartości ekspozycji Banku w aktywach, pasywach i pozycjach pozabilansowych wyrażonej w PLN na niekorzystny wpływ zmian rynkowych kursów walutowych.

Bank narażony jest w niewielkim stopniu na ryzyko walutowe, ponieważ nie utrzymuje istotnego niedopasowania walutowego aktywów i pasywów (pozycji walutowej). Ryzyko wpływu zmian kursu walutowego na wynik finansowy Banku jest ograniczone, a istniejące w Banku procedury kontroli i raportowania eliminują możliwość jego powstawania w istotny sposób. W ramach zarządzania ryzykiem walutowym, Bank dokonuje oceny skali i struktury ryzyka walutowego wyłącznie na podstawie bieżącej pozycji walutowej Banku. Monitoringowi podlega także pozycja walutowa uwzględniająca przewidywane spłaty i wypłaty kredytów mające wpływ na ryzyko walutowe. Bank zarządza pozycją walutową dokonując transakcji kupna/sprzedaży walut z terminem natychmiastowym lub przyszłym oraz zawierając transakcje typu SWAP.

Tabela poniżej przedstawia ekspozycje Banku narażone na ryzyko walutowe na dzień 31.12.2009r. oraz 31.12.2008r. W tabeli przedstawiono aktywa i zobowiązania Banku według wartości bilansowej w podziale na poszczególne waluty.

31.12.2009	PLN	EUR	USD	RAZEM
AKTYWA				
Kasa, operacje z bankiem centralnym	14 471	209	-	14 680
Należności od banków	113	6 561	105	6 779
Pochodne instrumenty finansowe	1 349	-	-	1 349
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 497 461	1 481 157	128 126	4 106 744
Lokacyjne papiery wartościowe	308 806	-	-	308 806
Aktywa zastawione	2 743	-	-	2 743
Inwestycje w jednostki zależne	65	-	-	65
Wartości niematerialne	2 160	-	-	2 160
Rzeczowe aktywa trwałe	8 408	-	-	8 408
Pozostałe aktywa, w tym aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13 134	74	-	13 208
AKTYWA RAZEM	2 848 710	1 488 001	128 231	4 464 942

BRE BANK HIPOTECZNY S.A.**Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok****(w tys. zł)**

31.12.2009	PLN	EUR	USD	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec innych banków	-	1 461 442	98 397	1 559 839
Pochodne instrumenty finansowe	-	2 346	-	2 346
Zobowiązania wobec klientów	213 628	25 161	1 160	239 949
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 192 944	-	28 526	2 221 470
Zobowiązania podporządkowane	100 265	-	-	100 265
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	3 266	-	-	3 266
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	2 510 103	1 488 949	128 083	4 127 135

Pozycja bilansowa netto	338 607	(948)	148	337 807
--------------------------------	----------------	--------------	------------	----------------

Zobowiązania do udzielania kredytów	359 329	56 970	-	416 299
--	----------------	---------------	----------	----------------

31.12.2008	PLN	EUR	USD	RAZEM
AKTYWA				
Kasa, operacje z bankiem centralnym	15 370	167	-	15 537
Należności od banków	25 253	17 416	159	42 828
Pochodne instrumenty finansowe	59 666	64	-	59 730
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 814 089	1 418 898	77 540	4 310 527
Lokacyjne papiery wartościowe	224 445	-	-	224 445
Aktywa zastawione	1 292	-	-	1 292
Inwestycje w jednostki zależne	65	-	-	65
Wartości niematerialne	2 387	-	-	2 387
Rzeczowe aktywa trwałe	9 658	-	-	9 658
Pozostałe aktywa, w tym aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8 619	16	-	8 635
AKTYWA RAZEM	3 160 844	1 436 561	77 699	4 675 104

31.12.2008	PLN	EUR	USD	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec innych banków	114 045	1 555 736	2 666	1 672 447
Pochodne instrumenty finansowe	792	1 554	-	2 346
Zobowiązania wobec klientów	192 101	25 050	830	217 981
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 024 125	230 781	104 035	2 358 941
Zobowiązania podporządkowane	100 369	-	-	100 369
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	9 993	-	-	9 993
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	2 441 425	1 813 121	107 531	4 362 077

Pozycja bilansowa netto	719 419	(376 560)	(29 832)	313 027
--------------------------------	----------------	------------------	-----------------	----------------

Zobowiązania do udzielania kredytów	604 193	113 008	-	717 201
--	----------------	----------------	----------	----------------

Spadek niedopasowania walutowego związany jest z bieżącym dopasowywaniem struktury walutowej źródeł finansowania do struktury prowadzonej akcji kredytowej. Pozycja walutowa Banku zabezpieczona jest transakcjami pochodnymi typu FX SWAP.

3.6. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego oraz kapitału Banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Bank zarządza luką stopy procentowej poprzez dopasowywanie terminów przeszacowań aktywów i pasywów. W przypadku pojawienia się takiego niedopasowania, stosuje odpowiednie instrumenty zabezpieczające (transakcje pochodne IRS, Basis Swap, CIRS). Transakcje pochodne na stopę procentową są zawierane wyłącznie w celu zabezpieczenia pozycji wynikających z działalności kredytowej i jej finansowania.

Miarą ryzyka stopy procentowej jest luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz określany na jej podstawie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR”).

Nagła zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 BP dla wszystkich terminów zapadalności w przypadku, gdyby miała charakter trwały i o niekorzystnym kierunku spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego o:

EaR (w tys. zł)	31.12.2009	31.12.2008
dla pozycji wyrażonych w PLN	3 696	3 537
dla pozycji wyrażonych w USD	10	6
dla pozycji wyrażonych w EUR	89	163

Przy wyliczaniu tych wartości, przyjęto założenie, że struktura aktywów i pasywów ujętych w sprawozdaniach finansowych według stanu na 31.12.2009r. i według stanu na 31.12.2008r. nie ulegnie zmianie w trakcie najbliższego roku, ani że Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany ekspozycji narażonej na ryzyko.

Poniżej przedstawione zostały ekspozycje Banku na ryzyko stopy procentowej. Dane w tabeli przedstawiają aktywa i pasywa według wartości bilansowej, uszeregowane zgodnie z terminami zmiany oprocentowania wynikającego z umowy.

W zestawieniu pozycja aktywa odsetkowe obejmuje:

- kasę i operacje z bankiem centralnym,
- należności od banków,
- lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione,
- kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W zestawieniu pozycja pasywa odsetkowe obejmuje:

- zobowiązania wobec innych banków,
- zobowiązania wobec klientów,
- zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych,
- zobowiązania podporządkowane.

W zestawieniu pozycja pochodne instrumenty finansowe aktywne obejmują wartość godziwą należności z tytułu instrumentów pochodnych:

- swapy odsetkowe (IRS),
- swapy walutowe (SWAP).

W zestawieniu pozycja pochodne instrumenty finansowe pasywne obejmują wartość godziwą zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych:

- swapy odsetkowe (IRS),
- swapy walutowe (SWAP).

BRE BANK HIPOTECZNY S.A.**Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok****(w tys. zł)**

31.12.2009	Do 1 miesiąca	Do 3 miesięcy	Do 1 roku	Do 5 lat	RAZEM
Aktywa odsetkowe	2 077 490	887 459	1 437 780	37 023	4 439 752
Pasywa odsetkowe	1 100 483	1 104 484	1 913 974	-	4 118 941
Aktywa odsetkowe - pasywa odsetkowe	977 007	(217 025)	(476 194)	37 023	320 811
Pochodne instrumenty finansowe aktywne	-	801	548	-	1 349
Pochodne instrumenty finansowe pasywne	-	-	598	1 748	2 346
Pochodne instrumenty finansowe aktywne – pochodne instrumenty finansowe pasywne	-	801	(50)	(1 748)	(997)
Luka netto	977 007	(216 224)	(476 244)	35 275	319 814

31.12.2008	Do 1 miesiąca	Do 3 miesięcy	Do 1 roku	Do 5 lat	RAZEM
Aktywa odsetkowe	2 754 645	825 468	925 102	89 414	4 594 629
Pasywa odsetkowe	1 088 514	1 181 509	2 079 715	-	4 349 738
Aktywa odsetkowe - pasywa odsetkowe	1 666 131	(356 041)	(1 154 613)	89 414	244 891
Pochodne instrumenty finansowe aktywne	5	27 378	32 347	-	59 730
Pochodne instrumenty finansowe pasywne	378	-	415	1 553	2 346
Pochodne instrumenty finansowe aktywne – pochodne instrumenty finansowe pasywne	(373)	27 378	31 932	(1 553)	57 384
Luka netto	1 665 758	(328 663)	(1 122 681)	87 861	302 275

Spadek poziomu ryzyka stopy procentowej jest wynikiem bieżącego dopasowywania terminów przeszacowania udzielanych kredytów i odpowiadającym im źródeł finansowania. Dodatkowo, Bank w celu ograniczania ryzyka stopy procentowej zawiera transakcje zabezpieczające typu IRS.

3.7. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko braku zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności ponoszenia strat.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie zdolności Banku do terminowej spłaty zobowiązań i finansowania stabilnie rosnących aktywów oraz minimalizacja wpływu tego ryzyka na wynik finansowy Banku.

Bank zarządza ryzykiem płynności w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótko, średnio i długoterminowej. Bank określa zasady identyfikacji, pomiaru, oceny, monitorowania i raportowania ryzyka. W ramach zarządzania ryzykiem płynności rynku, Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez współpracę z wieloma kontrahentami oraz dobór różnych instrumentów finansowania akcji kredytowej. Bank finansuje długoterminowe aktywa w pierwszej kolejności hipotecznymi i publicznymi listami zastawnymi o długim terminie wymagalności, następnie długoterminowymi depozytami, a bieżące zapotrzebowanie na środki finansowe zaspokaja na rynku międzybankowym oraz poprzez emisje krótkoterminowych obligacji, przyjmowanie depozytów od klientów oraz obsługę rachunków bieżących klientów.

Bank posiada plan awaryjny na wypadek wystąpienia kryzysu płynności.

Bank zapewnia natychmiastową i bieżącą płynność płatniczą poprzez utrzymywanie portfela płynnościowego, składającego się z instrumentów możliwych do szybkiego upłynnienia.

Bieżąca i krótkoterminowa płynność płatnicza są monitorowane za pomocą współczynników płynności odpowiednio do 1 tygodnia i 1 miesiąca. Bank limituje ponadto wielkość ekspozycji w ramach skumulowanej luki płynności w okresach do 1 miesiąca, 3 miesięcy, 6 miesięcy, 1 roku i 2 lat.

W 2009r., wartość wskaźnika płynności do 1 tygodnia utrzymywała się w przedziale od 6,90% do 70,69%, a jego wartość średnia wynosiła 18,23%. Według stanu na 31.12.2009r., wartość tego współczynnika wynosiła 12,39%.

W 2008r., wartość wskaźnika płynności do 1 tygodnia utrzymywała się w przedziale od 6,97% do 38,75%, a jego wartość średnia wynosiła 16,59%. Według stanu na 31.12.2008r., wartość tego współczynnika wynosiła 14,98%.

W 2009r., wartość wskaźnika płynności do 1 miesiąca utrzymywała się w przedziale od 25,81% do 79,59%, a jego wartość średnia wynosiła 48,87%. Według stanu na 31.12.2009r., wartość tego współczynnika wynosiła 36,62%¹. W 2008r. wartość wskaźników płynności do 1 miesiąca utrzymywała się w przedziale od 15,20% do 128,75%, a jego wartość średnia wynosiła 53,47%. Na 31.12.2008r. wartość tego współczynnika wynosiła 40,54%².

Bank spełniał wszystkie normy płynnościowe określone w uchwale KNF 386/2008 z 17.12.2008r.:

- M1 - luka płynności krótkoterminowej,
- M2 - współczynnik płynności krótkoterminowej,
- M3 - współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi,
- M4 - współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi.

W poniższej tabeli przedstawiono wartości norm płynnościowych M1 – M4 według stanów na 31.12.2009r. oraz 31.12.2008r. oraz ich wartości średnie i maksymalne:

norma płynnościowa	wartość według stanu na 31.12.2009r.	średnia	minimum	maksimum
M1	410 343 tys. zł	283 211 tys. zł	(21 151) tys. zł	479 950 tys. zł
M2	3,592	2,443	0,963	8,897
M3	49,959	46,087	39,730	51,387
M4	1,046	1,031	0,961	1,073

norma płynnościowa	wartość według stanu na 31.12.2008r.	średnia	minimum	maksimum
M1	197 102 tys. zł	181 010 tys. zł	(359 174) tys. zł	461 264 tys. zł
M2	1,583	1,926	0,689	5,949
M3	39,753	38,960	33,420	44,310
M4	1,015	1,014	0,938	1,057

W okresie 03.02.2009r. do 30.03.2009r. oraz w okresie od 21.05.2009r. do 23.06.2009r. doszło w Banku do okresowego przekroczenia limitu pasywów określonego w art. 15 Ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych. W okresie od 03.02.2009r. do 30.03.2009r. limit pasywów był przekroczony średnio o 2,59% maksymalnej wartości limitu, tzn. był on przekroczony średnio o 60,2 mln zł. W okresie od 21.05.2009r. do 23.06.2009r. limit pasywów był przekroczony średnio o 1,45% maksymalnej wartości limitu, tzn. był on przekroczony średnio o 35,6 mln zł. Normy M1, M2 i M4 kształtowały się w okresie przekroczenia limitów na średnich poziomach odpowiednio: (9 941,83) tys. zł.; 0,98; 0,969.

Powodem przekroczenia limitu pasywów był wpływ deprecjacji złotego na zwiększenie zobowiązań Banku oraz przesunięcie terminu emisji listów zastawnych w związku z prowadzonymi rozmowami dotyczącymi ratingu. Ryzyko płynności było ograniczone wsparciem ze strony Commerzbank AG i akcjonariusza, w tym poprzez posiadania przez Bank linii stand-by.

¹ wartość wskaźnika płynności do 1 miesiąca w wysokości 36,62% według stanu na dzień 31.12.2009r. przy uwzględnieniu należności pozabilansowych do otrzymania z innych banków w wysokości 250 000 tys. zł.

² wartość wskaźnika płynności do 1 miesiąca w wysokości 40,54% na dzień 31.12.2008r. przy uwzględnieniu należności pozabilansowych do otrzymania z innych banków w wysokości 250 000 tys. zł.

BRE BANK HIPOTECZNY S.A.
Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

Norma M4 była przekroczona w okresie od 20.05.2009r. do 23.06.2009r. Normy M1 i M2 nie były spełniane w okresie od 16.06.2009r. do 23.06.2009r.

Bank poinformował Komisję Nadzoru Finansowego o fakcie przekroczenia limitu pasywów i norm płynności w pierwszym półroczu 2009r.

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych do otrzymania oraz wartości przepływów pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Bank. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności.

Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na PLN według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdyktowane przepływy środków pieniężnych.

31.12.2009	Do 1 miesiąca	1-3 miesiący	3-12 miesiący	1-5 lat	Powyżej 5 lat	RAZEM
AKTYWA						
Kasa, operacje z bankiem centralnym	14 680	-	-	-	-	14 680
Należności od banków	6 779	-	-	-	-	6 779
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	33 971	116 701	664 381	1 772 356	3 044 709	5 632 118
Lokacyjne papiery wartościowe	130 000	40 000	141 890	-	-	311 890
Aktywa zastawione	-	800	2 000	-	-	2 800
Inwestycje w jednostki zależne	-	-	-	-	65	65
Wartości niematerialne	-	-	-	-	2 160	2 160
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-	8 408	8 408
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 345	-	-	-	-	7 345
Inne aktywa	5 863	-	-	-	-	5 863
AKTYWA RAZEM	198 638	157 501	808 271	1 772 356	3 055 342	5 992 108
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE (TRANSZE I LINIE KREDYTOWE)						
	227 024	48 954	137 421	2 900	-	416 299

31.12.2009	Do 1 miesiąca	1-3 miesiący	3-12 miesiący	1-5 lat	Powyżej 5 lat	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec innych banków	223 318	476 123	665 906	207 746	-	1 573 093
Zobowiązania wobec klientów	209 961	24 661	3 006	-	2 582	240 210
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	158 279	12 152	782 937	1 455 772	-	2 409 140
Zobowiązania podporządkowane	-	1 410	4 310	22 896	109 105	137 721
Pozostałe zobowiązania	239	-	-	-	3 027	3 266
Pochodne instrumenty finansowe	-	189	1 205	1 002	-	2 396
<i>w tym wycena netto</i>	-	189	1 205	1 002	-	2 396
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	591 797	514 535	1 457 364	1 687 416	114 714	4 365 826
Luka płynności netto	(393 159)	(357 034)	(649 093)	84 940	2 940 628	1 626 282

BRE BANK HIPOTECZNY S.A.**Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok****(w tys. zł)**

31.12.2008	Do 1 miesiąca	1-3 miesiące	3-12 miesiące	1-5 lat	Powyżej 5 lat	RAZEM
AKTYWA						
Kasa, operacje z bankiem centralnym	15 537	-	-	-	-	15 537
Należności od banków	42 833	-	-	-	-	42 833
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	57 541	138 145	665 334	2 433 740	3 899 234	7 193 994
Lokacyjne papiery wartościowe	50 000	20 000	160 000	-	-	230 000
Aktywa zastawione	-	-	1 320	-	-	1 320
Wartości niematerialne	-	-	-	-	2 387	2 387
Inwestycje w jednostki zależne	-	-	-	-	65	65
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-	9 658	9 658
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 696	-	-	-	-	7 696
Inne aktywa	1 005	-	-	-	-	1 005
Pochodne instrumenty finansowe	15 940	166 896	223 429	-	-	406 265
<i>w tym wycena brutto</i>	<i>15 940</i>	<i>166 896</i>	<i>223 429</i>	-	-	<i>406 265</i>
AKTYWA RAZEM	190 552	325 041	1 050 083	2 433 740	3 911 344	7 910 760

ZOBOWIĄZANIA**POZABILANSOWE UDZIELONE
(TRANZJE I LINIE KREDYTOWE)**

31.12.2008	Do 1 miesiąca	1-3 miesiące	3-12 miesiące	1-5 lat	Powyżej 5 lat	RAZEM
	381 792	102 831	194 494	38 084	-	717 201

31.12.2008	Do 1 miesiąca	1-3 miesiące	3-12 miesiące	1-5 lat	Powyżej 5 lat	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec innych banków	4 722	178 461	499 764	1 068 060	-	1 751 007
Zobowiązania wobec klientów	203 935	8 950	5 517	-	-	218 402
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	238 178	17 808	549 521	1 880 866	-	2 686 373
Zobowiązania podporządkowane	-	1 990	5 990	31 964	120 661	160 605
Pozostałe zobowiązania	4 484	5 509	-	-	-	9 993
Pochodne instrumenty finansowe	16 357	146 119	200 569	1 381	-	364 426
<i>w tym wycena brutto</i>	<i>16 357</i>	<i>146 040</i>	<i>200 363</i>	-	-	<i>362 760</i>
<i>w tym wycena netto</i>	<i>-</i>	<i>79</i>	<i>206</i>	<i>1 381</i>	<i>-</i>	<i>1 666</i>
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	467 676	358 837	1 261 361	2 982 271	120 661	5 190 806

Luka płynności netto	(277 124)	(33 796)	(211 278)	(548 531)	3 790 683	2 719 954
-----------------------------	------------------	-----------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Wzrost wartości luki płynności w poszczególnych okresach jest związany z niedopasowaniem źródeł refinansowania do prowadzonej akcji kredytowej.

Bank zwiększył w 2008r. wartość stabilnych źródeł finansowania z terminem wymagalności ok. 2 lat ze względu na potrzebę zapewnienia średnioterminowej płynności płatniczej w kontekście narastającego kryzysu na rynkach finansowych i spełnienia norm płynnościowych wprowadzonych Uchwałą nr 386/2008 z 17.12.2008r. Ryzyko niedopasowania w poszczególnych okresach zmniejszane jest emisjami listów zastawnych oraz przyjmowaniem długoterminowych depozytów od sektora finansowego.

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie netto należą:

- kontrakty swap na stopę procentową (IRS)
- kontrakty na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania finansowe Banku, które będą rozliczane na bazie netto, w podziale na poszczególne terminy zapadalności według stanu na datę bilansową. Kwoty w walutach obcych zostały przeliczone na PLN według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Ujawnione w tabeli kwoty są niezdyskontowanymi umownymi wpływami środków pieniężnych.

31.12.2009	1-3 miesiące	3-12 miesiące	1-5 lat	RAZEM
Pochodne instrumenty finansowe rozliczane na bazie netto				
Kontrakty SWAP na stopę procentową (IRS)	189	1 205	1 002	2 396
WYCENA NETTO RAZEM	189	1 205	1 002	2 396

31.12.2008	1-3 miesiące	3-12 miesiące	1-5 lat	RAZEM
Pochodne instrumenty finansowe rozliczane na bazie netto				
Kontrakty SWAP na stopę procentową (IRS)	79	206	1 381	1 666
WYCENA NETTO RAZEM	79	206	1 381	1 666

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty SWAP na datę waluty SPOT i FORWARD oraz transakcje kupna/sprzedaży walut FX SPOT z klientami.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania/należności finansowe Banku, które będą rozliczane na bazie brutto, w podziale na poszczególne okresy zapadalności według stanu na datę bilansową. Kwoty w walutach obcych zostały przeliczone na PLN według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

Według stanu na 31.12.2009r. Bank nie posiadał pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych na bazie brutto.

31.12.2008	Do 1 miesiąca	1-3 miesiące	3-12 miesiące	RAZEM
Pochodne instrumenty finansowe rozliczane na bazie brutto				
WPŁYWY	15 940	166 896	223 429	406 265
Kontrakty walutowe SWAP	14 809	166 896	223 429	405 134
Transakcje FX SPOT	1 131	-	-	1 131
WYPŁYWY	16 357	146 040	200 363	362 760
Kontrakty walutowe SWAP	15 227	146 040	200 363	361 630
Transakcje FX SPOT	1 130	-	-	1 130

4. Wpływ kryzysu finansowego na sytuację Banku

Wahania na rynkach finansowych na świecie i w Polsce

Obecny światowy kryzys finansowy, który rozpoczął się w połowie 2008 roku, spowodował m.in. spadek poziomu finansowania za pośrednictwem rynków kapitałowych, obniżenie poziomu płynności w sektorze finansowym, wzrost kosztu pieniądza (wzrost premii za ryzyko) na rynku międzybankowym i bardzo duże wahania na rynkach akcji. Niepewność na globalnych rynkach finansowych doprowadziła w Stanach Zjednoczonych, w krajach Europy Zachodniej, Rosji i innych krajach do upadku niektórych banków oraz wdrożenia programów ratunkowych. Mimo, że nie da się dziś przewidzieć wszystkich skutków obecnego kryzysu finansowego, Bank podejmuje wszelkie dostępne działania, aby się przed nimi zabezpieczyć.

Wpływ na płynność

Globalny kryzys na rynku finansowym spowodował trudności w pozyskaniu przez Bank nowych źródeł finansowania oraz doprowadził do wzrostu kosztów refinansowania. W związku z trwającym kryzysem finansowym Bank odczuwa brak popytu na listy zastawne i obligacje krótkoterminowe wśród inwestorów. Ze względu na trudności w uzyskaniu stabilnych źródeł finansowania, Bank korzysta w większym stopniu ze wsparcia ze strony BRE Banku SA oraz Commerzbanku AG. Zarząd Banku podjął decyzję wprowadzenia zastrzeżeń w polityce kredytowej Banku oraz ograniczenia akcji kredytowej.

Wpływ na kredytobiorców i ich klientów

Pogorszenie sytuacji płynnościowej może odbić się na klientach Banku, co z kolei może wpłynąć na ich zdolność regulowania zobowiązań. Pogarszające się warunki działalności dla klientów mogą mieć także wpływ na szacunki Zarządu dotyczące prognoz przepływów pieniężnych oraz oceny utraty wartości aktywów finansowych i niefinansowych. W stopniu, w jakim informacje te były dostępne, Zarząd Banku odpowiednio uwzględnił zrewidowane szacunki oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych w swojej ocenie utraty wartości aktywów. W związku z obecną sytuacją na rynku, opracowana została lista klientów, według Banku, najbardziej narażonych na wpływ zaistniałego kryzysu finansowego. Są to głównie klienci z branży budownictwa mieszkaniowego. Kredyty dla tego sektora zostały objęte szczególną obserwacją.

Rynek nieruchomości mieszkaniowych, który stanowi jeden z obszarów finansowanych przez Bank (segment kredytów na nieruchomości komercyjne - kredyty dla deweloperów mieszkaniowych) od drugiej połowy 2008 roku podlegał istotnym zmianom. Kryzys na rynkach finansowych i kryzys zaufania na rynku międzybankowym spowodował globalne zahamowanie rozwoju popytu na lokale mieszkalne. Dla branży deweloperskiej oznacza to zmniejszenie sprzedaży mieszkań i tym samym zmniejszenie możliwości zaciągania kredytów. Banki z większą ostrożnością udzielają kredytów dla branży deweloperskiej. Ta z kolei wstrzymuje się nie tylko z kolejnymi inwestycjami, ale również z tymi, które znajdują się w fazie realizacji. Pojawia się na rynku tendencja do zmiany przeznaczenia inwestycji z mieszkaniowych na biurowe, co jednak nie jest długoterminowym rozwiązaniem z uwagi na ograniczoną chłonność rynku.

Aktualna ocena Banku dla rynku nieruchomości komercyjnych (biurowce, magazyny, centra handlowe) jest ciągle pozytywna.

Wpływ na zabezpieczenia

Wysokość odpisów z tytułu utraty wartości należności kredytowych opiera się na dokonanej przez Zarząd ocenie tych aktywów na koniec okresu sprawozdawczego, z uwzględnieniem przepływów pieniężnych możliwych do uzyskania w wyniku realizacji zabezpieczeń, pomniejszonych o koszty przejęcia i sprzedaży aktywów stanowiących zabezpieczenie. Zabezpieczenia w Banku stanowią w przeważającej większości hipoteki na nieruchomościach będących przedmiotem finansowania przez Bank. Rynek na ten rodzaj zabezpieczeń jest w fazie stagnacji. W tej sytuacji faktyczne ceny sprzedaży w przypadku realizacji zabezpieczeń mogą różnić się od wartości oszacowanych dla celów określenia wysokości odpisów z tytułu utraty wartości.

5. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Przez wartość godziwą rozumie się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie wykonane pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, o ile ta jest dostępna. Przyjęto założenie, że wartość godziwa instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej oraz instrumentów o stałej stopie procentowej krótkoterminowych (poniżej 1 roku) jest równa ich wartości bilansowej.

Ponadto Bank przyjął założenie, że szacunkowa wartość godziwa instrumentów o stałym oprocentowaniu powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych.

Czynnik dyskontujący przyjęty do dyskontowania środków pieniężnych dla tych instrumentów finansowych oparty jest o krzywą zerokuponową.

Poniżej przedstawiono główne założenia i metody wykorzystane przez Bank podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków. Wartością godziwą lokat o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat o stałym oprocentowaniu poniżej 1 roku jest ich wartość bilansowa. Bank nie posiada lokat złożonych na okres dłuższy niż 1 rok.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku została wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności do otrzymania zarówno z tytułu kapitału jak i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. Wartość godziwa kredytów ze stwierdzonymi przesłankami utraty wartości jest równa ich wartości bilansowej netto, która uwzględnia wszelkie przesłanki wskazujące na utratę wartości kredytów. Tak oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego od czasu udzielenia kredytu oraz zmiany poziomu stóp procentowych w przypadku kredytów o stałej stopie procentowej.

Lokacyjne papiery wartościowe (dostępne do sprzedaży) w momencie początkowego ujęcia w księgach wykazywane są w wysokości kosztu (ceny nabycia), według wartości godziwej uiszczonej zapłaty. Koszty transakcji są włączane do wyceny wartości początkowej metodą efektywnej stopy procentowej.

Bank dokonuje na dzień bilansowy wyceny papierów wartościowych klasyfikowanych jako aktywa wyceniane w wartości godziwej lub dostępnych do sprzedaży według poniższych zasad:

- dłużne papiery wartościowe notowane na giełdzie lub dla których istnieje aktywny rynek wycenia się według wartości godziwej (bieżącej ceny rynkowej); wycena dokonywana jest w oparciu o kurs zamknięcia sesji,
- akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych ujmowane są w cenie nabycia.

Wszelkie zwiększenia lub utrata wartości księgowane są na dzień wyceny, tj. na koniec miesiąca, oddzielnie dla każdego rodzaju papierów wartościowych.

Znajdujące się w portfelu Banku papiery wartościowe tego samego emitenta, tej samej serii, a zakupione w różnych okresach i po różnych cenach, Bank sprzedaje stosując zasadę FIFO – rozchód papierów następuje w kolejności ich zakupu.

Własne papiery wartościowe nie przeznaczone do obrotu wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Dyskonto lub premia rozliczane są przez okres od dnia sprzedaży do dnia wykupu i zaliczane odpowiednio w koszty lub przychody.

Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań to:

- pożyczki i kredyty otrzymane,
- otrzymane pożyczki podporządkowane,
- depozyty,
- zobowiązania z tytułu wyemitowanych przez Bank listów zastawnych oraz obligacji.

Bank nie posiada instrumentów finansowych po stronie zobowiązań o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku.

Bank przyjął, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub o stałej stopie procentowej, ale poniżej 1 roku jest równa ich wartości bilansowej.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Ekspozycje na ryzyko kredytowe związane z pozycjami pozabilansowymi

Na dzień 31.12.2009r. i 31.12.2008r. wartość godziwa zobowiązań do udzielenia kredytów nie różniła się od ich wartości księgowej.

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w bilansie Banku według ich wartości godziwej.

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe	wartość bilansowa 31.12.2009	wartość godziwa 31.12.2009	wartość bilansowa 31.12.2008	wartość godziwa 31.12.2008
Należności od banków	6 779	6 779	42 828	42 828
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 122 622	4 126 140	4 310 527	4 313 935
Klienci korporacyjni	3 428 965	3 432 483	3 555 869	3 559 271
Klienci indywidualni	109 572	109 572	125 649	125 655
Klienci budżetowi	584 085	584 085	629 009	629 009
Aktywa dostępne do sprzedaży	311 549	311 549	225 737	225 737
Instrumenty dłużne notowane	311 549	311 549	225 737	225 737
Zobowiązania wobec innych banków	1 559 839	1 559 839	1 672 447	1 672 447
Zobowiązania wobec klientów	239 949	239 949	217 981	217 981
Klienci korporacyjni	239 688	239 688	217 738	217 738
Klienci indywidualni	218	218	163	163
Klienci budżetowi	43	43	80	80
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 221 470	2 221 470	2 358 941	2 358 941

Ujawnienia dotyczące hierarchii wartości godziwej

	31.12.2009	31.12.2008
<u>Aktywa finansowe</u>		
POZIOM 1 - Ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji)		
Lokacyjne papiery wartościowe	178 894	174 452
Aktywa zastawione	2 743	1 292
POZIOM 2 - Ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych		
Pochodne instrumenty finansowe	1 349	59 730
Lokacyjne papiery wartościowe	129 912	49 993
Aktywa finansowe razem	312 898	285 467
<u>Zobowiązania finansowe</u>		
POZIOM 2		
Pochodne instrumenty finansowe	2 346	2 346
Zobowiązania finansowe razem	2 346	2 346

6. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Bank dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, podlegające ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Bank przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Bank ocenia czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na możliwe do zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, dotyczących portfela kredytowego, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnego kredytu. Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Kierownictwo planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych o historyczne doświadczenia strat poniesionych na aktywach o cechach ryzyka kredytowego i obiektywnych dowodach utraty wartości podobnych do tych, które charakteryzują portfel. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy w których one następują, są poddawane okresowym przeglądom i aktualizacji w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową, a rzeczywistą wielkością strat. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów z rozpoznaną indywidualną utratą wartości uległa zmianie o +/- 10%, to szacowana wielkość utraty wartości kredytów ulegałaby odpowiednio zmniejszeniu o 3 342 tys. zł lub zwiększeniu o 3 374 tys. zł. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu odzysków z zabezpieczeń.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Bank stosuje powszechnie akceptowane modele wyceny. W modelach wykorzystywane są wyłącznie dane pochodzące z aktywnego rynku. Wartość godziwa instrumentów pochodnych została przedstawiona w Nocie 20.

Bank nie przeprowadził innych szacunków, poza wymienionymi powyżej.

7. Segmenty operacyjne

Zgodnie z wymogiem „podejścia zarządczego” informacje o segmentach operacyjnych są przedstawiane na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej dostarczanej Zarządowi Banku (główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych), którego zadaniem jest alokacja zasobów do segmentów działalności i przeprowadzanie oceny ich wyników.

Segmenty wyodrębnione zostały z punktu widzenia określonych grup klientów oraz produktów według jednorodnych cech transakcji. Ten sposób podziału obszarów biznesu jest spójny ze sposobem zarządzania sprzedażą.

Działalność Banku realizowana jest w następujących segmentach operacyjnych:

1) Segment kredytów na nieruchomości komercyjne

Bank udziela kredytów na finansowanie w szczególności następujących rodzajów nieruchomości komercyjnych: budynki biurowo-usługowo-handlowe, powierzchnie handlowo-usługowo-rozrywkowe, magazyny, hotele, osiedla domów jedno lub wielorodzinnych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (kredyty na deweloperskie projekty mieszkaniowe).

Ze względu na przeznaczenie kredytu wyróżnia się następujące rodzaje kredytów:

- kredyt na zakup gotowej nieruchomości komercyjnej,
- kredyt na remont istniejącej nieruchomości komercyjnej,

- kredyt na budowę, rozbudowę, nadbudowę, przebudowę oraz modernizację nieruchomości komercyjnej,
- kredyt na adaptację nieruchomości komercyjnej,
- kredyt na refinansowanie kosztów budowy nieruchomości komercyjnej,
- kredyt na zakup gruntu.

Przychody uzyskiwane z segmentu kredytów na nieruchomości komercyjne dotyczą przychodów odsetkowych i prowizyjnych uzyskiwanych z tytułu udzielenia klientom kredytów na nieruchomości komercyjne.

Koszty ponoszone na segmencie kredytów na nieruchomości komercyjne dotyczą kosztów odsetkowych od przyjętych depozytów.

Na pozycje pozostałych aktywów segmentu składają się naliczone prowizje za zaangażowanie od postawionych do dyspozycji klienta transz kredytowych.

Na pozycję zobowiązań segmentu składają się: przyjęte depozyty bieżące i terminowe, zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych oraz pozostałe zobowiązania.

2) Segment kredytów na nieruchomości mieszkaniowe

Na segment kredytów na nieruchomości mieszkaniowe składają się kredyty udzielone osobom prywatnym głównie na sfinansowanie zakupu bądź budowy lokalu mieszkalnego/domu jednorodzinnego.

Przychody uzyskiwane z segmentu kredytów na nieruchomości mieszkaniowe dotyczą przychodów odsetkowych i prowizyjnych uzyskiwanych z tytułu udzielonych kredytów.

Pozostałe przychody segmentu dotyczą przychodów z tytułu odzyskania należności nieściągalnych.

Na zobowiązania segmentu składają się zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych oraz pozostałe zobowiązania.

3) Segment kredytów dla jednostek samorządu terytorialnego (JST)

Bank finansuje kredyty dla JST, w szczególności kredyty dla gmin, powiatów, województw, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej utworzonych przez JST, spółek prawa handlowego utworzonych przez gminy, powiaty, województwa.

Bank udziela kredytów dla JST w szczególności na:

- pokrycie bieżących niedoborów budżetowych,
- sfinansowanie wydatków bieżących JST, które nie znajdują pokrycia w planowanych w danym roku dochodach gminy,
- realizację projektów infrastrukturalnych, w szczególności na: budowę i modernizację dróg, systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalnie ścieków, budowę i modernizację obiektów (siedziby JST, szkoły, przedszkola, szpitale, obiekty usługowe, itp.), refinansowanie nieruchomości należących do JST, refinansowanie zadłużenia skonsolidowanego JST, finansowanie wykupu obligacji JST, finansowanie budownictwa komunalnego itp.

Przychody uzyskiwane z segmentu kredytów dla JST dotyczą przychodów odsetkowych uzyskiwanych z tytułu kredytów udzielonych JST.

Na zobowiązania segmentu składają się nadpłaty z tytułu spłacanych rat kredytowych.

4) Segment finansowy

Na poszczególne pozycje segmentu finansowego składają się:

- przychody z tytułu odsetek od rachunków bieżących, lokat, bonów skarbowych oraz bonów pieniężnych,
- koszty z tytułu odsetek od depozytów międzybankowych, kredytów otrzymanych oraz pożyczki podporządkowanej,
- wynik z tytułu opłat i prowizji: koszty prowizji z tytułu realizacji przelewów, koszty opłat za prowadzenie rachunków bankowych oraz prowizja za linię stand-by,

- pozostałe aktywa: bony skarbowe, bony pieniężne, rachunki bieżące, dodatnia wycena instrumentów pochodnych oraz prowizja od linii stand-by do rozliczenia,
- zobowiązania segmentu: depozyty międzybankowe, kredyty otrzymane, pożyczka podporządkowana oraz ujemna wycena instrumentów pochodnych

5) Pozycje nieprzypisane

Na pozycje nieprzypisane składają się pozycje, których Bank nie był w stanie przypisać do wyodrębnionych segmentów operacyjnych.

Na pozycje nieprzypisanych kosztów i przychodów składają się następujące pozycje:

- nieprzypisane koszty odsetkowe: koszty z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (listów zastawnych i obligacji),
- nieprzypisane koszty z tytułu opłat i prowizji: prowizje związane z emisją dłużnych papierów wartościowych,
- pozostałe koszty nieprzypisane: koszty działania Banku, amortyzacja oraz pozostałe koszty operacyjne,
- pozostałe przychody nieprzypisane: pozostałe przychody operacyjne.

Na pozycje nieprzypisanych aktywów i zobowiązań składają się następujące pozycje:

- aktywa nieprzypisane: inwestycje w jednostki zależne, wartości niematerialne, rzeczowe aktywa trwałe, aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pozostałe aktywa,
- zobowiązania nieprzypisane: zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, pozostałe zobowiązania, kapitały własne.

Wydzielenia aktywów i zobowiązań segmentu oraz przychodów i kosztów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych w Banku do potrzeb zarządczych. Poszczególnym segmentom Banku zostały przypisane aktywa i zobowiązania oraz związane z tymi aktywami i zobowiązaniami przychody i koszty. Wynik segmentu uwzględnia wszystkie możliwe do alokacji pozycje przychodów i kosztów.

Podstawowym i jednym podziałem jest podział na segmenty działalności Banku. Z uwagi na brak istotności Bank nie stosuje segmentacji geograficznej.

Sprawozdawczość według operacyjnych segmentów działalności BRE Banku Hipotecznego S.A.

31.12.2009	Segment kredytów komercyjnych	Segment kredytów mieszkaniowych	Segment kredytów dla JST	Segment finansowy	Pozycje nieprzypisane	Razem
Wynik z tytułu odsetek	204 429	3 783	36 485	(41 691)	(135 108)	67 898
przychody z tytułu odsetek	208 665	3 783	36 485	12 613	-	261 546
koszty z tytułu odsetek	(4 236)	-	-	(54 304)	(135 108)	(193 648)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	3 210	11	-	(588)	(739)	1 894
Wynik na działalności handlowej	-	-	-	1 391	-	1 391
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(4 814)	138	6	-	-	(4 670)
Pozostałe koszty	-	-	-	(341)	(34 868)	(35 209)
Pozostałe przychody	-	11	-	-	1 159	1 170
Wynik segmentu brutto	202 825	3 943	36 491	(41 229)	(169 556)	32 474
Zysk brutto	202 825	3 943	36 491	(41 229)	(169 556)	32 474
Podatek dochodowy	-	-	-	-	(7 177)	(7 177)
Zysk netto	202 825	3 943	36 491	(41 229)	(176 733)	25 297
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	3 362 465	60 703	699 454	-	-	4 122 622
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości utworzone na należności (wielkość ujemna)	(13 551)	(2 117)	(210)	-	-	(15 878)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	3 348 914	58 586	699 244	-	-	4 106 744
Pozostałe aktywa	80	-	-	334 581	23 537	358 198
Aktywa segmentu	3 348 994	58 586	699 244	334 581	23 537	4 464 942
Zobowiązania segmentu	239 742	164	43	1 662 450	2 562 543	4 464 942

31.12.2008	Segment kredytów komercyjnych	Segment kredytów mieszkania- wych	Segment kredytów dla JST	Segment finansowy	Pozycje nieprzypi- sane	Razem
Wynik z tytułu odsetek	228 724	5 941	43 844	(46 031)	(150 652)	81 826
przychody z tytułu odsetek	237 273	5 941	43 844	10 523	-	297 581
koszty z tytułu odsetek	(8 549)	-	-	(56 554)	(150 652)	(215 755)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	3 106	10	-	(421)	(704)	1 991
Wynik na działalności handlowej	-	-	-	8 620	-	8 620
Odpisy netto z tytułu utruty wartości kredytów i pożyczek	(2 399)	584	(216)	-	-	(2 031)
Pozostałe koszty	-	-	-	-	(38 358)	(38 358)
Pozostałe przychody	-	-	-	-	1 060	1 060
Wynik segmentu brutto	229 431	6 535	43 628	(37 832)	(188 654)	53 108
Zysk brutto	229 431	6 535	43 628	(37 832)	(188 654)	53 108
Podatek dochodowy	-	-	-	-	(10 045)	(10 045)
Zysk netto	229 431	6 535	43 628	(37 832)	(198 699)	43 063
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto	3 527 925	73 072	720 750	-	-	4 321 747
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości utworzone na należności (wielkość ujemna)	(8 737)	(2 267)	(216)	-	-	(11 220)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	3 519 188	70 805	720 534	-	-	4 310 527
Pozostałe aktywa	47	-	-	344 287	20 243	364 577
Aktywa segmentu	3 519 235	70 805	720 534	344 287	20 243	4 675 104
Zobowiązania segmentu	217 806	95	80	1 775 162	2 681 961	4 675 104

8. Wynik z tytułu odsetek

	za okres	od 01.01.2009 do 31.12.2009	od 01.01.2008 do 31.12.2008
Przychody z tytułu odsetek			
Kredyty i pożyczki z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu			
z tytułu utraty wartości, w tym:		248 933	287 057
- przychody z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek, które utraciły wartość		6 692	13 891
Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe		910	3 382
Lokacyjne papiery wartościowe		11 703	7 142
		261 546	297 581
Koszty odsetek			
Z tytułu rozliczeń z bankami i klientami		(52 242)	(57 348)
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		(135 108)	(150 651)
Inne pożyczki		(6 298)	(7 756)
		(193 648)	(215 755)

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	za okres	od 01.01.2009 do 31.12.2009	od 01.01.2008 do 31.12.2008
Od sektora bankowego		910	3 382
Od pozostałych podmiotów, w tym:		248 933	287 057
- od klientów korporacyjnych		210 837	236 713
- od klientów indywidualnych		7 104	10 471
- od sektora budżetowego		30 992	39 873
Z papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu		11 703	7 142
Przychody z tytułu odsetek, razem		261 546	297 581
Koszty odsetek			
Od sektora bankowego		(54 304)	(56 554)
Od pozostałych podmiotów w tym:		(4 236)	(8 550)
- od klientów korporacyjnych		(4 236)	(8 546)
- od klientów indywidualnych		-	(4)
Z tytułu emisji własnych		(135 108)	(150 651)
Koszty odsetek, razem		(193 648)	(215 755)

9. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	za okres	od 01.01.2009 do 31.12.2009	od 01.01.2008 do 31.12.2008
Przychody z tytułu opłat i prowizji			
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej		2 716	2 548
Prowizje za prowadzenie rachunków		460	508
Prowizje za realizację przelewów		45	55
Pozostałe		-	5
		3 221	3 116
Koszty z tytułu opłat i prowizji			
Uiszczono pozostałe opłaty		(1 327)	(1 125)
		(1 327)	(1 125)

10. Wynik na działalności handlowej

	za okres	od 01.01.2009 do 31.12.2009	od 01.01.2008 do 31.12.2008
Wynik z pozycji wymiany		1 858	7 091
Różnice kursowe netto z przeliczenia		48 408	(18 622)
Zyski z transakcji minus straty		(46 550)	25 713
Wynik na pozostałej działalności handlowej		(467)	1 529
Instrumenty na ryzyko odsetkowe		408	1 266
Instrumenty na ryzyko rynkowe		(875)	263
Wynik na działalności handlowej, razem		1 391	8 620

11. Pozostałe przychody operacyjne

	za okres	od 01.01.2009 do 31.12.2009	od 01.01.2008 do 31.12.2008
Przychody ze sprzedaży usług		949	1 040
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych		28	11
Pozostałe		193	9
Pozostałe przychody operacyjne, razem		1 170	1 060

12. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	za okres	od 01.01.2009 do 31.12.2009	od 01.01.2008 do 31.12.2008
Utworzenie odpisów na kredyty i pożyczki udzielone klientom (Nota 21)		(10 334)	(11 600)
Rozwiązanie odpisów na kredyty i pożyczki udzielone klientom (Nota 21)		5 664	9 569
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek		(4 670)	(2 031)

13. Ogólne koszty administracyjne

	za okres	od 01.01.2009 do 31.12.2009	od 01.01.2008 do 31.12.2008
Koszty pracownicze		(18 667)	(21 208)
Koszty rzeczowe		(10 828)	(11 775)
Podatki i opłaty		(997)	(1 262)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny		(844)	(300)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych		(115)	(107)
Ogólne koszty administracyjne, razem		(31 451)	(34 652)

Pozycja „Koszty rzeczowe” obejmuje m.in. koszt rat leasingu operacyjnego środków trwałych (wynajem nieruchomości).

Koszty pracownicze

	od 01.01.2009 za okres do 31.12.2009	od 01.01.2008 do 31.12.2008
Koszty wynagrodzeń	(17 071)	(19 776)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(1 451)	(1 273)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(145)	(159)
Koszty świadczeń pracowniczych, razem	(18 667)	(21 208)

W 2009 roku średni poziom zatrudnienia w Banku wyniósł 116 osób (2008 rok: 117 osób).

14. Pozostałe koszty operacyjne

	od 01.01.2009 za okres do 31.12.2009	od 01.01.2008 do 31.12.2008
Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(103)	(800)
Przekazane darowizny	(24)	(18)
Pozostałe	(418)	-
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(545)	(818)

15. Podatek dochodowy

	31.12.2009	31.12.2008
Podatek dochodowy bieżący	(6 852)	(10 848)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 32)	(325)	803
Podatek dochodowy, razem	(7 177)	(10 045)
Zysk przed opodatkowaniem	32 474	53 108
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w danym roku podatkowym	(6 170)	(10 090)
Dochody niepodlegające opodatkowaniu (+)	2	2
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (-)	(1 009)	(144)
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	-	187
Obciążenie podatkowe	(7 177)	(10 045)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk brutto	32 474	53 108
Podatek dochodowy	(7 177)	(10 045)
Efektywna stopa podatkowa	22,10%	18,91%
Nominalna stopa podatkowa	19%	19%

Władze podatkowe mogą kontrolować prawidłowość rozliczeń z tytułu podatków w okresie 5 lat licząc od końca roku, w którym upłynął termin złożenia deklaracji podatkowej. Od początku działalności Banku nie została przeprowadzana kontrola podatkowa przez organy skarbowe.

16. Ujawnienia dotyczące efektu podatkowego elementów pozostałych dochodów całkowitych

	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:	(354)	464
- kwota brutto	(437)	464
- podatek odroczony	83	-
Pozostałe dochody całkowite netto	(354)	464

17. Ujawnienia dotyczące elementów pozostałych dochodów całkowitych

	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:	(354)	464
- niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	-	464
- niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	(354)	-
Pozostałe dochody całkowite netto	(354)	464

18. Kasa, operacje z bankiem centralnym

Bank posiada w Narodowym Banku Polskim rachunek bieżący, którego stan na dzień 31.12.2009r. wynosił 14 680 tys. zł, a na 31.12.2008r. wynosił 15 537 tys. zł. Środki te w całości były utrzymywane jako rezerwa obowiązkowa.

Stawka oprocentowania środków utrzymywanych jako rezerwa obowiązkowa na 31.12.2009r. wynosiła 3,375%, a na 31.12.2008r. wynosiła 4,73%.

19. Należności od banków

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące	411	507
Lokaty w innych bankach	6 368	42 321
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych	6 779	42 828
Należności (brutto) od banków, razem	6 779	42 828
Należności (netto) od banków, razem	6 779	42 828
Należności od banków krótkoterminowe (do 1 roku)	6 779	42 828

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Należności brutto od banków polskich	6 771	42 824
Należności brutto od banków zagranicznych	8	4
Należności (netto) od banków, razem	6 779	42 828

Średnie ważone kwotami oprocentowanie lokat w innych bankach wynosiło w 2009r. w EUR – 0,597%, w PLN – 3,039%, w USD – 0,175%. W 2008r. w EUR – 3,51%, w PLN – 5,59%, w USD – 2,68%.

20. Pochodne instrumenty finansowe

31.12.2009	Wartość kontraktu kupna	Wartość kontraktu sprzedaży	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS	347 655	347 655	1 349	2 346
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	347 655	347 655	1 349	2 346
Krótkoterminowe (do 1 roku)	322 595	322 595	1 349	598
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	25 060	25 060	-	1 748

31.12.2008	Wartość kontraktu kupna	Wartość kontraktu sprzedaży	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Kontrakty FX SWAP	406 265	362 760	46 558	792
Razem walutowe instrumenty pochodne	406 265	362 760	46 558	792
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS	1 213 003	1 213 003	13 172	1 554
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	1 213 003	1 213 003	13 172	1 554
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa	1 619 268	1 575 763	59 730	2 346
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 570 868	1 527 363	59 730	792
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	48 400	48 400	-	1 554

21. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym:	3 428 965	3 564 510
- kredyty udzielone średnim i małym klientom	3 428 965	3 564 510
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym:	109 572	128 039
- kredyty terminowe	109 572	128 039
Kredyty i pożyczki udzielone sektorowi budżetowemu	584 085	629 198
Kredyty i pożyczki (brutto) od klientów	4 122 622	4 321 747
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości utworzone na należności od klientów (wielkość ujemna)	(15 878)	(11 220)
Kredyty i pożyczki (netto) od klientów	4 106 744	4 310 527
Krótkoterminowe (do 1 roku)	611 832	544 896
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	3 494 912	3 765 631

Według stanu na 31.12.2009r. w portfolio kredytowym Banku wartość kredytów udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym oraz dla sektora budżetowego w oparciu o zmienną stopę procentową wynosiła 4 034 300 tys. zł, a w oparciu o stałą stopę procentową 88 322 tys. zł, natomiast według stanu na 31.12.2008r. w oparciu o zmienną stopę procentową wynosiła 4 186 358 tys. zł, a w oparciu o stałą stopę procentową 124 169 tys. zł.

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2009	31.12.2008
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie bilansowe brutto	4 076 009	4 287 320
Odpis aktualizujący na ekspozycje analizowane portfelowo	(7 334)	(7 423)
Zaangażowanie bilansowe netto	4 068 675	4 279 897
Należności, które utraciły wartość		
Zaangażowanie bilansowe brutto	46 613	34 427
Odpis aktualizujący na ekspozycje analizowane indywidualnie	(8 544)	(3 797)
Zaangażowanie bilansowe netto	38 069	30 630

Zmiany stanu odpisów na utratę wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2009	31.12.2008
KLIENCI INDYWIDUALNI		
Stan na początek okresu	2 390	2 919
Zwiększenia (z tytułu)	1 140	1 201
- utworzenia odpisów	1 140	1 201
Zmniejszenia (z tytułu)	(1 293)	(1 730)
- rozwiązania odpisów	(1 281)	(1 729)
- spisania należności w ciężar odpisów	(12)	(1)
Stan odpisów na koniec okresu	2 237	2 390

KLIENCI KORPORACYJNI

kredyty terminowe udzielone małym i średnim klientom

Stan na początek okresu	8 641	6 270
Zwiększenia (z tytułu)	9 173	10 211
- utworzenia odpisów	9 173	10 211
Zmniejszenia (z tytułu)	(4 349)	(7 840)
- rozwiązania odpisów	(4 349)	(7 840)
Stan odpisów na koniec okresu	13 465	8 641

KLIENCI BUDŻETOWI

kredyty terminowe udzielone klientom budżetowym

Stan na początek okresu	189	-
Zwiększenia (z tytułu)	21	193
- utworzenia odpisów	21	193
Zmniejszenia (z tytułu)	(34)	(4)
- rozwiązania odpisów	(34)	(4)
Stan odpisów na koniec okresu	176	189

Ogółem zmiany odpisów aktualizujących wartość kredytów i pożyczek

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	11 220	9 189
Zwiększenia (z tytułu)	10 334	11 605
- utworzenie odpisów (Nota 12)	10 334	11 605
Zmniejszenia (z tytułu)	(5 676)	(9 574)
- rozwiązania odpisów (Nota 12)	(5 664)	(9 573)
- spisania należności w ciężar odpisów	(12)	(1)
Stan odpisów na koniec okresu	15 878	11 220

22. Lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe - wartość godziwa		
Notowane, w tym:	311 549	225 737
- bony skarbowe będące przedmiotem zastawu (BFG)	2 743	1 292
Lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione razem, w tym:	311 549	225 737
- Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	308 806	224 445
- Aktywa zastawione	2 743	1 292
Krótkoterminowe (do 1 roku)	311 549	225 737

Bank nie posiadał dłużnych papierów wartościowych opartych na zmiennej stopie procentowej.

Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych i aktywów zastawionych

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	225 737	80 766
Zwiększenia (zakup/dyskonto)	3 165 960	853 622
Zmniejszenia (wykup/dyskonto)	(3 079 711)	(709 115)
Zyski/straty z tytułu zmian wartości godziwej	(437)	464
Stan na koniec okresu	311 549	225 737

23. Inwestycje w jednostkach zależnych

BRE Bank Hipoteczny S.A. posiada jedną spółkę zależną – Bankowy Dom Hipoteczny Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (BDH), która została założona 08.03.2005r. jako spółka celowa BRE Banku Hipotecznego S.A. Bank posiada 100% udziałów w BDH oraz 100% udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu. Siedzibą BDH jest Al. Armii Ludowej 26, 00-609 Warszawa. Spółka BDH na dzień 31.12.2009r. nie prowadziła działalności operacyjnej. Kapitał podstawowy BDH na dzień 31.12.2009r. wynosił 65 tys. zł i dzielił się na 65 udziałów o wartości nominalnej 1 tys. zł każdy. Wszystkie udziały Banku w kapitale BDH zostały opłacone.

Ze względu na nieistotność wpływu udziałów posiadanych przez Bank w BDH, Bank nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Dane finansowe spółki BDH za 2009 i 2008 rok zostały przedstawione poniżej:

	31.12.2009	31.12.2008
Aktywa obrotowe, w tym:	140	144
- środki pieniężne na rachunkach	139	143
- pozostałe	1	1
Aktywa razem	140	144
Kapitał własny	140	144
Pasywa razem	140	144
Koszty działalności operacyjnej	(3)	(3)
Zysk (strata) ze sprzedaży	(3)	(3)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(3)	(3)
Zysk (strata) z działalności gospodarczej	(3)	(3)
Zysk (strata) brutto	(3)	(3)
Podatek dochodowy	-	-
Zysk (strata) netto	(3)	(3)

24. Wartości niematerialne

	31.12.2009	31.12.2008
Koszty zakończonych prac rozwojowych	105	142
Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	2 055	2 245
- oprogramowanie komputerowe	2 055	2 245
Wartości niematerialne, razem	2 160	2 387

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2009r. do 31.12.2009r.	Nabyte oprogramowanie komputerowe	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Razem
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2009r.	7 624	185	7 809
Zwiększenia (z tytułu)	568	-	568
- zakupu	568	-	568
Zmniejszenia (z tytułu)	(281)	-	(281)
- likwidacji	(281)	-	(281)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2009r.	7 911	185	8 096
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2009r.	(5 379)	(43)	(5 422)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(477)	(37)	(514)
- odpisów	(715)	(37)	(752)
- likwidacji	238	-	238
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2009r.	(5 856)	(80)	(5 936)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2009r.	2 055	105	2 160

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2008r. do 31.12.2008r.	Nabyte oprogramowanie komputerowe	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Razem
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2008r.	6 145	185	215	6 545
Zwiększenia (z tytułu)	1 479	-	-	1 479
- zakupu	1 479	-	-	1 479
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	(215)	(215)
- innych zmniejszeń	-	-	(215)	(215)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2008r.	7 624	185	-	7 809
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2008r.	(4 845)	(6)	-	(4 851)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(534)	(37)	-	(571)
- odpisów	(534)	(37)	-	(571)
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2008r.	(5 379)	(43)	-	(5 422)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2008r.	2 245	142	-	2 387

25. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2009	31.12.2008
Urządzenia techniczne i maszyny	5 404	6 218
Środki transportu	1 550	1 726
Pozostałe środki trwałe	1 454	1 714
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	8 408	9 658

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2009r. do 31.12.2009r.	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2009r.	13 244	2 018	4 877	20 139
Zwiększenia (z tytułu)	976	70	246	1 292
- zakupu	976	70	246	1 292
Zmniejszenia (z tytułu)	(1 220)	(59)	(180)	(1 459)
- sprzedaży	-	(59)	(10)	(69)
- likwidacji	(1 220)	-	(170)	(1 390)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2009r.	13 000	2 029	4 943	19 972
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2009r.	(7 026)	(292)	(3 163)	(10 481)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(570)	(188)	(325)	(1 083)
- odpisów	(1 773)	(209)	(479)	(2 461)
- sprzedaży	-	21	10	31
- likwidacji	1 203	-	144	1 347
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2009r.	(7 596)	(480)	(3 488)	(11 564)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2009r.	5 404	1 549	1 455	8 408

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2008r. do 31.12.2008r.	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2008r.	14 495	1 737	4 518	20 750
Zwiększenia (z tytułu)	3 722	1 031	461	5 214
- zakupu	3 722	1 031	461	5 214
Zmniejszenia (z tytułu)	(4 973)	(750)	(102)	(5 825)
- sprzedaży	-	(750)	(82)	(832)
- likwidacji	(4 973)	-	(20)	(4 993)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2008r.	13 244	2 018	4 877	20 139
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2008r.	(9 751)	(346)	(2 762)	(12 859)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	2 725	54	(401)	2 378
- odpisów	(1 655)	(190)	(472)	(2 317)
- sprzedaży	30	244	51	325
- likwidacji	4 350	-	20	4 370
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2008r.	(7 026)	(292)	(3 163)	(10 481)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2008r.	6 218	1 726	1 714	9 658

26. Inne aktywa

	31.12.2009	31.12.2008
Pozostałe, w tym:		
- należności z tytułu podatku dochodowego	4 749	-
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	926	356
- przychody do otrzymania	80	388
- inne	108	195
Inne aktywa, razem	5 863	939
Krótkoterminowe (do 1 roku)	5 863	939

27. Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2009	31.12.2008
Depozyty terminowe	325 239	413 287
Kredyty i pożyczki otrzymane	1 234 600	1 259 160
Zobowiązania wobec innych banków, razem	1 559 839	1 672 447
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 354 429	629 347
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	205 410	1 043 100
Depozyty terminowe o stałych stopach procentowych	284 134	413 287
Depozyty terminowe o zmiennych stopach procentowych	41 105	-

Średnie ważone kwotami oprocentowanie depozytów w 2009r. wynosiło: w EUR – 2,22%, w PLN – 3,54%, w USD – 0,66%. W 2008r. wynosiło: w EUR – 4,36%, w PLN – 5,67%, w USD – 1,68%

BRE Bank Hipoteczny S.A. nie dostarczył zabezpieczeń swoim kredytodawcom. Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych z zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych kredytów.

28. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2009	31.12.2008
Klienci korporacyjni:	239 688	217 738
Środki na rachunkach bieżących	122 945	93 888
Depozyty terminowe	114 032	119 674
Inne zobowiązania (z tytułu)	2 711	4 176
- zabezpieczeń pieniężnych	2 532	3 489
- pozostałe	179	687
Klienci indywidualni:	218	163
Inne zobowiązania (z tytułu)	218	163
- zabezpieczeń pieniężnych	49	68
- pozostałe	169	95
Klienci sektora budżetowego:	43	80
Inne zobowiązania (z tytułu)	43	80
- pozostałe	43	80
Zobowiązania wobec klientów, razem	239 949	217 981
Krótkoterminowe (do 1 roku)	237 368	214 424
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 581	3 557

29. Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

Wyemitowane listy zastawne są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej z półrocznym kuponem odsetkowym. Wyemitowane hipoteczne listy zastawne w złotych jak i w walutach zagranicznych uzyskały rating agencji ratingowej Moody's Investors Services Ltd. na poziomie Baa2, natomiast wyemitowane publiczne listy zastawne na poziomie Baa1. Zabezpieczeniem hipotecznych listów zastawnych są wierzytelności zabezpieczone hipoteką wpisaną w księdze wieczystej na pierwszym miejscu. Zabezpieczenie publicznych listów zastawnych stanowią wierzytelności z tytułu kredytów w części zabezpieczonych wraz z należnymi odsetkami, gwarancją lub poręczeniem rządów lub banków centralnych państw członkowskich Unii Europejskiej, albo kredytów udzielonych rządowi lub bankom centralnym państw członkowskich Unii Europejskiej, albo kredytów w części zabezpieczonych wraz z należnymi odsetkami, gwarancją lub poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego oraz kredytów udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego.

Łączna wartość wyemitowanych hipotecznych listów zastawnych według stanu na 31.12.2009r. wyniosła 1 458 503 tys. zł, według stanu na 31.12.2008r. 1 403 145 tys. zł. Łączna wartość wyemitowanych

publicznych listów zastawnych zarówno na 31.12.2009r. jak i na 31.12.2008r. wyniosła 570 000 tys. zł. Wartość kapitału niezapadłego kredytów wpisanych do rachunku zabezpieczenia listów zastawnych stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych według stanu na 31.12.2009r. wyniosła 2 127 868 tys. zł, według stanu na 31.12.2008r. 1 961 322 tys. zł.

Zgodnie z ustawą o listach zastawnych i bankach hipotecznych Bank ze środków uzyskanych z emisji listów zastawnych może refinansować kredyty zabezpieczone hipoteką w części nie przekraczającej 60 % bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości. Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych w części nie przekraczającej 60% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości wyniosła według stanu na 31.12.2009r. 1 591 746 tys. zł, według stanu na 31.12.2008r. 1 442 932 tys. zł

Zarówno na 31.12.2009r. jak i na 31.12.2008r. hipoteczne listy zastawne były zabezpieczone wierzytelnościami zabezpieczonymi hipoteką wpisaną w księdze wieczystej na pierwszym miejscu.

Wartość kapitału niezapadłego kredytów wpisanych do rachunku zabezpieczenia listów zastawnych stanowiących zabezpieczenie emisji publicznych listów zastawnych wyniosła na 31.12.2009r. 700 200 tys. zł, według stanu na 31.12.2008r. 687 923 tys. zł.

Minimalny, wymagany przez prawo poziom zabezpieczenia listów zastawnych w obrocie jest określony jako równowartość nominalnej kwoty wyemitowanych listów zastawnych. Według stanu na 31.12.2009r. wartość nominalna publicznych listów zastawnych notowanych na Regulowanym Rynku Papierów Wartościowych prowadzonym przez spółkę BondSpot S.A. w ramach systemu CATALYST wynosiła 570 000 tys. zł, natomiast hipotecznych listów zastawnych wynosiła 1 430 000 tys. zł.

Według stanu na 31.12.2008r. wartość nominalna publicznych listów zastawnych notowanych na Regulowanym Rynku Papierów Wartościowych CeTO (obecnie RPW BondSpot) wynosiła 570 000 tys. zł, natomiast hipotecznych listów zastawnych wynosiła 1 070 000 tys. zł.

Stan na 31.12.2009r.

Dłużne instrumenty finansowe według rodzaju	Wartość nominalna	Oprocentowanie	Gwarancje/ zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje długoterminowe					
Listy zastawne (USD)	10 000	0,74%	zabezpieczone	22.11.2010	28 510
Listy zastawne (PLN)	150 000	5,85%	zabezpieczone	07.10.2011	151 871
Listy zastawne (PLN)	100 000	4,85%	zabezpieczone	20.09.2013	101 204
Listy zastawne (PLN)	200 000	5,31%	zabezpieczone	15.06.2011	200 289
Listy zastawne (PLN)	250 000	5,20%	zabezpieczone	28.04.2011	252 068
Listy zastawne (PLN)	200 000	5,13%	zabezpieczone	28.09.2010	202 536
Listy zastawne (PLN)	170 000	4,90%	zabezpieczone	29.11.2010	170 614
Listy zastawne (PLN)	170 000	4,80%	zabezpieczone	29.11.2010	170 599
Listy zastawne (PLN)	200 000	4,63%	zabezpieczone	28.09.2012	202 069
Listy zastawne (PLN)	100 000	4,52%	zabezpieczone	27.07.2012	101 728
Listy zastawne (PLN)	100 000	4,63%	zabezpieczone	12.04.2010	100 990
Listy zastawne (PLN)	300 000	6,91%	zabezpieczone	15.06.2012	300 524
Listy zastawne (PLN)	60 000	6,51%	zabezpieczone	16.05.2011	60 087
Emisje krótkoterminowe					
Obligacje (PLN)	50 000	5,30%		15.01.2010	49 896
Obligacje (PLN)	56 000	5,00%		15.01.2010	55 890
Obligacje (PLN)	50 000	4,90%		15.01.2010	49 904
Obligacje (PLN)	24 000	5,76%		23.12.2010	22 691
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa)					2 221 470

BRE BANK HIPOTECZNY S.A.
Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok

(w tys. zł)

Stan na 31.12.2008r.

Dłużne instrumenty finansowe według rodzaju	Wartość nominalna	Oprocentowanie	Gwarancje/ zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje długoterminowe					
Listy zastawne (USD)	10 000	2,83%	zabezpieczone	22.11.2010	29 679
Listy zastawne (USD)	25 000	3,23%	zabezpieczone	20.05.2009	74 260
Listy zastawne (EUR)	25 000	4,81%	zabezpieczone	20.05.2009	104 819
Listy zastawne (EUR)	10 000	4,96%	zabezpieczone	20.05.2009	41 955
Listy zastawne (EUR)	20 000	4,96%	zabezpieczone	20.05.2009	83 908
Listy zastawne (PLN)	150 000	8,30%	zabezpieczone	07.10.2011	152 523
Listy zastawne (PLN)	100 000	7,15%	zabezpieczone	20.09.2013	101 784
Listy zastawne (PLN)	200 000	7,51%	zabezpieczone	15.06.2011	200 359
Listy zastawne (PLN)	250 000	7,78%	zabezpieczone	28.04.2011	253 031
Listy zastawne (PLN)	200 000	7,42%	zabezpieczone	28.09.2010	203 521
Listy zastawne (PLN)	170 000	7,36%	zabezpieczone	29.11.2010	170 927
Listy zastawne (PLN)	170 000	7,26%	zabezpieczone	29.11.2010	170 911
Listy zastawne (PLN)	200 000	6,92%	zabezpieczone	28.09.2012	203 098
Listy zastawne (PLN)	100 000	6,84%	zabezpieczone	27.07.2012	102 647
Listy zastawne (PLN)	100 000	7,10%	zabezpieczone	12.04.2010	101 458
Obligacje (PLN)	75 000	6,91%		01.12.2009	75 398
Obligacje (PLN)	20 000	7,11%		16.10.2009	20 285
Obligacje (PLN)	34 000	7,11%		16.10.2009	34 485
Obligacje (PLN)	50 000	6,94%		26.01.2009	51 486
Emisje krótkoterminowe					
Obligacje (PLN)	70 000	7,20%		22.01.2009	69 705
Obligacje (PLN)	43 000	7,80%		20.01.2009	42 823
Obligacje (PLN)	70 000	7,75%		09.01.2009	69 879
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa)					2 358 941

Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych z zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych.

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	2 358 941	2 325 084
Zwiększenia (z tytułu)	1 932 642	3 640 659
- emisji	1 796 000	3 463 400
- salda korekt wartości (dyskonto/premia/odsetki)	121 865	128 924
- pozostałe (różnice kursowe od listów zastawnych)	14 777	48 335
Zmniejszenia (z tytułu)	(2 070 113)	(3 606 802)
- wykupu	(1 937 419)	(3 488 250)
- salda korekt wartości (dyskonto/premia/odsetki)	(132 694)	(118 552)
Stan na koniec okresu	2 221 470	2 358 941
Krótkoterminowe (do 1 roku)	861 470	689 323
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	1 360 000	1 669 618
Dłużne papiery wartościowe o stałych stopach procentowych	178 381	182 407
Dłużne papiery wartościowe o zmiennych stopach procentowych	2 043 089	2 176 534

30. Zobowiązania podporządkowane

W 2009r. podobnie jak w 2008r., Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatnościach rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających z zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych.

Stan na 31.12.2009r.

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (w tys. zł)
BRE BANK SA	100 000	PLN	5,72%	18.07.2016	100 265

Stan na 31.12.2008r.

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (w tys. zł)
BRE BANK SA	100 000	PLN	7,98%	18.07.2016	100 369

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	100 369	100 292
Zwiększenia (z tytułu)	6 298	7 756
- odsetek od pożyczki podporządkowanej	6 298	7 756
Zmniejszenia (z tytułu)	(6 402)	(7 679)
- spłaty odsetek	(6 402)	(7 679)
Stan na koniec okresu	100 265	100 369
Krótkoterminowe (do 1 roku)	265	369
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	100 000	100 000

31. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2009	31.12.2008
Fundusze specjalne	-	88
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	-	88
Inne zobowiązania (z tytułu)	3 266	9 905
- biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów	2 757	4 375
- podatków, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, w tym:	426	4 483
- zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	4 411
- rezerwy na odprawy emerytalne	71	80
- przychodów przyszłych okresów	-	7
- pozostałych zobowiązań wobec pracowników	-	929
- pozostałe	12	31
Fundusze specjalne i pozostałe zobowiązania, razem	3 266	9 993
Krótkoterminowe (do 1 roku)	3 266	9 993

32. Odroczony podatek dochodowy

Na koncie odroczonego podatku dochodowego zanotowano następujące zmiany:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	7 696	6 893
Podatek odroczony odniesiony na wynik finansowy okresu	(325)	803
Podatek odroczony odniesiony na kapitał własny, w tym z tytułu:	(26)	-
- wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(26)	-
Stan na koniec okresu	7 345	7 696
Odroczone aktywa z tytułu podatku dochodowego w rachunku narastającym		
Odsetki do zapłacenia od zobowiązań wobec banków (kredyty, depozyty, zobowiązania podporządkowane)	816	2 477
Odsetki do zapłacenia od depozytów klientów	56	58
Odsetki do zapłacenia z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych	3 467	5 468
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	123	418
Rezerwy na nagrody, premie, odprawy emerytalne	494	780
Przychody do rozliczenia	5 393	6 454
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	43	217
Różnice kursowe	13	7 336
Wycena instrumentów pochodnych	429	-
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10 834	23 208
Odsetki do otrzymania od należności od banków	-	(1)
Odsetki do otrzymania od kredytów udzielonych klientom	(1 594)	(2 147)
Wycena instrumentów pochodnych	-	(9 022)
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a księgową	(273)	(277)
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	(362)	(2 299)
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(26)	-
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(1 234)	(1 768)
Razem rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(3 489)	(15 512)
Razem aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 345	7 696
Podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat w okresie rozliczeniowym		
Odsetki	(3 110)	2 255
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	(295)	(1 107)
Wycena instrumentów pochodnych	9 450	(5 080)
Rezerwy na nagrody, premie, odprawy emerytalne	(286)	(121)
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	(174)	180
Różnice pomiędzy amortyzacją podatkową a księgową	4	197
Różnice kursowe	(7 324)	4 572
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	1 937	224
Przychody do rozliczenia	(1 061)	1 039
Pozostałe różnice przejściowe	534	(1 356)
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat	(325)	803

Odroczony podatek dochodowy obliczany jest metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywała w roku powstania obowiązku podatkowego. Dla okresu 2009 i 2008 zastosowano stawkę 19 %.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane w przypadku gdy prawdopodobne jest, że w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania.

33. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 31.12.2009r. Bank nie prowadził żadnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, które miałyby wpływ na sytuację finansową Banku.

34. Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe

Poniższa tabela przedstawia wartość pozycji pozabilansowych.

Stan na 31.12.2009r.	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Razem
Zobowiązania finansowe	415 162	4 631	419 793
- zobowiązania do udzielenia kredytu	413 399	2 900	416 299
- zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	1 763	1 731	3 494
Instrumenty pochodne na stopę procentową	645 190	50 120	695 310
Zobowiązania otrzymane finansowe	268 654	-	268 654
Pozycje pozabilansowe, razem	1 329 006	54 751	1 383 757

Stan na 31.12.2008r.	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Razem
Zobowiązania finansowe	680 790	41 230	722 020
- zobowiązania do udzielenia kredytu	679 117	38 084	717 201
- zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	1 673	3 146	4 819
Instrumenty pochodne na stopę procentową	2 329 207	96 800	2 426 007
Walutowe instrumenty pochodne	769 025	-	769 025
Zobowiązania otrzymane finansowe	269 046	-	269 046
Pozycje pozabilansowe, razem	4 048 068	138 030	4 186 098

Aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenia

Bank, zgodnie z Ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym na dzień 31.12.2009r. posiadał bony skarbowe w kwocie 2 743 tys. zł (o wartości nominalnej 2 800 tys. zł), a na dzień 31.12.2008r. w kwocie 1 292 tys. zł (o wartości nominalnej 1 320 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych. Bony te wykazywane są w bilansie w pozycji „Aktywa zastawione”.

Bank zabezpieczył wyemitowane hipoteczne listy zastawne wierzytelnościami z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek, które zostały opisane w Nocie 29.

35. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na 31.12.2009r. wyniosła 1 750 tys. sztuk (31.12.2008r.: 1 750 tys. sztuk) o wartości nominalnej 100 zł na akcję (31.12.2008r.: 100 zł każda). Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

Bank nie wyemitował akcji uprzywilejowanych; żadne ograniczenia praw związanych z akcjami nie występują. Wszystkie akcje uczestniczą w jednakowym stopniu w podziale dywidendy. Bank nie posiada własnych akcji.

Skład akcjonariatu BRE Banku Hipotecznego S.A. przedstawiono w poniższej tabeli:

Nazwa akcjonariusza	Kapitał w tys. zł	Akcje/Udziały		Głosy na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy	
		Liczba w tys. sztuk	%	Liczba w tys. sztuk	%
BRE Holding Sp. z o. o.	132 500	1 325	75,71	1 325	75,71
BRE Bank SA	42 500	425	24,29	425	24,29
Razem	175 000	1 750	100,00%	1 750	100,00%

Na Banku nie ciąży żadne zobowiązania z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY

Seria/emisja w tys.	Rodzaj akcji	Liczba akcji w tys. sztuk	Wartość serii/emisji według wartości nominalnej w tys. zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy
500 akcji serii A	imienne	500	seria A 50 000	gotówka	16.04.1999	01.01.2000
850 akcji serii B	imienne	850	seria B 85 000	gotówka	20.09.2000	01.01.2001
400 akcji serii C	imienne	400	seria C 40 000	gotówka	24.04.2006	01.01.2006

36. Zyski zatrzymane

	31.12.2009	31.12.2008
Pozostały kapitał zapasowy	120 000	83 000
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	17 400	11 500
Wynik roku bieżącego	25 297	43 063
Zyski zatrzymane, razem	162 697	137 563

Pozostały kapitał zapasowy oraz fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzone są z odpisów z zysku i przeznaczone są na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Bank jest zobowiązany do przeznaczenia minimum 8 % zysku netto na kapitał zapasowy tworzony ustawowo do czasu, aż osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego Banku. Bank może przeznaczyć także część zysku na fundusz ogólnego ryzyka bankowego na pokrycie nieprzewidzianych strat.

Zgodnie z Uchwałą nr 2 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BRE Banku Hipotecznego S.A. z dnia 02.04.2009r. zysk netto 2008r. został przeznaczony na:

- kapitał zapasowy w wysokości 37 000 tys. zł,
- fundusz ogólnego ryzyka bankowego w wysokości 5 900 tys. zł,
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w wysokości 163 tys. zł.

Bank zamierza przeznaczyć zysk netto 2009r. na kapitał zapasowy i częściowo na fundusz ogólnego ryzyka bankowego.

37. Dywidenda na akcję

BRE Bank Hipoteczny S.A. nie planuje wypłaty dywidendy za 2009r. i nie wypłacił jej za 2008r.

38. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności od dnia nabycia krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2009	31.12.2008
Kasa i środki w Banku Centralnym (Nota 18)	14 680	15 537
Należności od banków (Nota 19)	6 779	42 828
Lokacyjne papiery wartościowe	129 912	49 993
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	151 371	108 358

39. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Podmiotem bezpośrednio dominującym wobec BRE Banku Hipotecznego S.A. jest BRE Holding Sp. z o. o. Jednostką dominującą wobec BRE Holding Sp. z o. o. jest BRE Bank SA. Jednostką dominującą najwyższego szczebla jest Commerzbank AG. Bezpośrednią jednostką dominującą wobec BRE Banku SA jest Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, spółka zależna w 100% od Commerzbank AG.

Podmiotem bezpośrednio zależnym od BRE Banku Hipotecznego S.A. jest Bankowy Dom Hipoteczny Sp. z o. o.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem, a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Na zobowiązania Banku wobec BRE Banku SA składa się głównie pożyczka podporządkowana, której stan na 31.12.2009r. wyniósł 100 265 tys. zł, według stanu na 31.12.2008r. 100 369 tys. zł. Umowa pożyczki podporządkowanej została zawarta 27.04.2006r., zmieniona aneksem nr 1 z dnia 18.05.2006r., aneksem nr 2 z dnia 04.07.2006r., aneksem nr 3 z dnia 24.07.2006r. Decyzją Nr 402/2006 z dnia 18.07.2006r. Komisja Nadzoru Bankowego (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego) wyraziła zgodę na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku środków pieniężnych pochodzących z pożyczki podporządkowanej. Na zobowiązania Banku wobec Commerzbank AG składają się głównie według stanu na 31.12.2009r. kredyty otrzymane oraz depozyty terminowe w łącznej wysokości 1 558 984 tys. zł, według stanu na 31.12.2008r. w wysokości 1 669 782 tys. zł.

Dane liczbowe dotyczące transakcji ze spółkami powiązanymi - 31.12.2009r.

Lp.	Nazwa spółki	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Rachunek zysków i strat			Zobowiązania pozabilansowe	
		Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Wynik na działalności handlowej	Zobowiązanie otrzymane	Instrumenty pochodne na stopę procentową
Jednostka zależna								
1	Bankowy Dom Hipoteczny Sp. z o. o.	-	139	-	-	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane								
2	BRE Bank SA	8 114	101 945	81	(6 394)	(26 415)	268 654	633 687
3	Commerzbank AG	8	1 560 505	-	(47 909)	(873)	-	61 623
4	Dom Inwestycyjny BRE Banku S.A.	-	-	-	(114)	-	-	-
5	BRE Corporate Finance S.A.	-	-	-	(159)	-	-	-

Dane liczbowe dotyczące transakcji ze spółkami powiązanymi - 31.12.2008r.

Lp.	Nazwa spółki	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Rachunek zysków i strat			Zobowiązania pozabilansowe	
		Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Wynik na działalności handlowej	Zobowiązanie otrzymane	Walutowe instrumenty pochodne oraz Instrumenty pochodne na stopę procentową
Jednostka zależna								
1	Bankowy Dom Hipoteczny Sp. z o. o.	-	143	-	-	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane								
2	BRE Bank SA	56 877	104 482	1 027	(8 020)	14 284	269 046	2 697 626
3	Commerzbank AG	4 365	1 670 682	-	(47 417)	(4 245)	-	62 586
4	Dom Inwestycyjny BRE Banku S.A.	-	-	-	(79)	-	-	-
5	BRE Corporate Finance S.A.	-	-	-	(61)	-	-	-

BRE BANK HIPOTECZNY S.A.**Skrócone Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za pierwsze półrocze 2009 roku****(w tys. zł)**Skład i wynagrodzenie Członków Zarządu Banku

Piotr Cyburt	- Prezes Zarządu, Dyrektor Banku
Sven Torsten Kain	- Członek Zarządu
Krzysztof Czerkas	- Członek Zarządu

	Wynagrodzenie brutto wypłacone w 2009r.	Premia za 2008r. wypłacona w 2009r.	Wynagrodzenie brutto wypłacone w 2008r.	Premia za 2007r. wypłacona w 2008r.
Prezes Zarządu	720	900	720	888
Członek Zarządu	696	870	696	858
Członek Zarządu	592	-	-	-
Członek Zarządu	-	-	660	814
Razem	2 008	1 770	2 076	2 560

Pan Krzysztof Czerkas został powołany przez Radę Nadzorczą na stanowisko Członka Zarządu 13.01.2009r. i objął to stanowisko w miejsce Pana Jana Zielińskiego, który pełnił funkcję Członka Zarządu do 28.12.2008r.

Wysokość ewentualnej premii dla Zarządu Banku za 2009r. na datę sporządzenia sprawozdania finansowego nie jest jeszcze znana, ale nie powinna przekroczyć łącznej kwoty 1 000 tys. zł.

Transakcje Członków Zarządu Banku z podmiotami powiązanymi w tys. zł:

	31.12.2009	31.12.2008
Depozyty otrzymane	-	800
Koszt odsetek od depozytów	-	9
Wynagrodzenie Członków organu zarządzającego	-	12

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej Banku

Skład Rady Nadzorczej BRE Banku Hipotecznego SA na 31.12.2009r.:

1. Hans-Dieter Kemler	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
2. Przemysław Gdański	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
3. Karin Katerbau	- Członek Rady Nadzorczej
4. Jolanta Daniewska	- Członek i Sekretarz Rady Nadzorczej
5. Hartwig Glatzki	- Członek Rady Nadzorczej
6. Wiesław Thor	- Członek Rady Nadzorczej
7. Maria Wojsiat-Przedpeńska	- Członek Rady Nadzorczej

W 2009r. Rada Nadzorcza pracowała bez wynagrodzenia za wyjątkiem Pani Jolanty Daniewskiej, która otrzymała wynagrodzenie za 2009r. w wysokości 36 tys. zł z tytułu pełnienia funkcji Sekretarza Rady Nadzorczej.

W związku z wygaśnięciem mandatu Pana Mariusza Grendowicza wskutek rezygnacji złożonej z dniem 31.12.2008r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku Hipotecznego S.A. dnia 15.01.2009r. dokonało wyboru Pana Przemysława Gdańskiego na członka Rady Nadzorczej. W dniu 02.04.2009r. Uchwałą nr 5/2009 Rada Nadzorcza powołała Pana Przemysława Gdańskiego na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

W związku z wygaśnięciem mandatu Pana Berndta Loewena wskutek rezygnacji złożonej z dniem 01.07.2009r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku Hipotecznego S.A. dnia 29.06.2009r. dokonało wyboru Pana Hansa-Dietera Kemlera na członka Rady Nadzorczej. W dniu 21.10.2009r. Uchwałą nr 18/2009 Rada Nadzorcza powołała Pana Hansa-Dietera Kemlera na Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Pani Karin Katerbau została powołana na członka Rady Nadzorczej 29.06.2009r.

Skład Rady Nadzorczej BRE Banku Hipotecznego SA na 31.12.2008r.:

1. Grendowicz Mariusz	-	Przewodniczący Rady Nadzorczej
2. Bernd Loewen	-	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
3. Jolanta Daniewska	-	Członek i Sekretarz Rady Nadzorczej
4. Hartwig Glatzki	-	Członek Rady Nadzorczej
5. Wiesław Thor	-	Członek Rady Nadzorczej
6. Maria Wojsiat-Przedpeńska	-	Członek Rady Nadzorczej

**Wynagrodzenie brutto
wypłacone w 2008r.**

1. Przewodniczący Rady Nadzorczej	34
2. Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej	34
3. Członek i Sekretarz Rady Nadzorczej	34
4. Członek Rady Nadzorczej	26
5. Członek Rady Nadzorczej	26
6. Członek Rady Nadzorczej	30
Razem	184

Zgodnie z brzmieniem par. 14 punkt 5 Statutu BRE Banku Hipotecznego SA, Walne Zgromadzenie w formie uchwały podejmuje decyzję co do wyboru i odwołania członków Rady Nadzorczej oraz określenia zasad ich wynagradzania.

Zgodnie z brzmieniem par. 3 punkt 9 Regulaminu Rady Nadzorczej BRE Banku Hipotecznego SA ustalanie warunków kontraktów i wynagrodzeń dla członków Zarządu Banku należy do kompetencji Rady Nadzorczej.

Bank i jednostki z nim powiązane nie zawierały innych transakcji z Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej lub osobami z nimi spokrewnionymi.

40. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Bank zawarł umowę na badanie sprawozdania finansowego z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych firmą PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. (PwC).

Umowa o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego została zawarta w dniu 15.06.2009r. Umowa została zawarta na:

- badanie sprawozdania finansowego za okres od 01.01.2009r. do 31.12.2009r.,
- badanie pakietu konsolidacyjnego dla potrzeb konsolidacji Grupy BRE Banku SA jak również pakietu konsolidacyjnego dla potrzeb konsolidacji Grupy Commerzbank AG za okres od 01.01.2009r. do 31.12.2009r., a w odniesieniu do potrzeb pakietu konsolidacyjnego dla potrzeb BRE Banku SA również okresu od 01.01.2009r. do 30.06.2009r.,
- przegląd półrocznego sprawozdania finansowego za okres od 01.01.2009r. do 30.06.2009r.,
- przegląd pakietu konsolidacyjnego dla potrzeb konsolidacji Grupy Commerzbank AG za okres od 01.01.2009r. do 30.06.2009r.,
- badanie wybranych elementów sprawozdania finansowego za okres od 01.01.2009r. do 30.06.2009r.

Łączna wysokość wynagrodzenia PwC z tytułu badania sprawozdania finansowego BRE Banku Hipotecznego S.A. i pakietów konsolidacyjnych za okres od 01.01.2009r. do 31.12.2009r. wynosi 201,3 tys. zł, z czego w 2009r. została zapłacona kwota 97,6 tys. zł.

Łączna wysokość wynagrodzenia z tytułu przeglądu sprawozdania finansowego, przeglądu pakietu konsolidacyjnego na potrzeby konsolidacji Grupy Commerzbank AG, badania wybranych elementów sprawozdania finansowego oraz badania pakietu konsolidacyjnego dla potrzeby konsolidacji Grupy BRE Banku SA za okres od 01.01.2009r. do 30.06.2009r. wyniosła 122 tys. Całość została zapłacona w 2009r.

41. Współczynnik wypłacalności

Nadrzędną zasadą zarządzania kapitałem w Banku jest utrzymywanie kapitału na poziomie zapewniającym stabilny rozwój Banku i pokrycie zarówno minimalnego wymogu kapitałowego jak i pozostałych ryzyk uznanych przez Bank za istotne. Zarządzanie kapitałem jest oparte na zasadach określonych w Prawie bankowym i dobrych praktykach.

Polityka zarządzania kapitałem w Banku opiera się o dwa podstawowe filary:

1. Utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków (zatrzymanie zysku netto, pożyczka podporządkowana).
2. Efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału między innymi poprzez zastosowanie systemów mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu, rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest więc integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanym na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach, co pozwoli na utrzymanie współczynnika wypłacalności na wymaganym poziomie co najmniej 8%.

Na fundusze własne Banku składają się:

1. Fundusze podstawowe obejmujące:
 - fundusze zasadnicze (wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy oraz kapitał zapasowy),
 - pozycje dodatkowe funduszy podstawowych (fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej, zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów),
 - pozycje pomniejszające fundusze podstawowe – wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej, niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży
2. Fundusze uzupełniające obejmujące:
 - pozycje bilansowe, o zaliczeniu których decyduje Komisja Nadzoru Finansowego (zobowiązania podporządkowane),
 - niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży w wysokości równej 60% ich kwoty (przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym).

Całkowity wymóg kapitałowy Banku obejmuje łączny wymóg kapitałowy z tytułu:

- ryzyka kredytowego,
- ryzyka walutowego,
- ryzyka operacyjnego,
- przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań,

Współczynnik wypłacalności oraz poziom funduszy własnych Banku, stanowiących podstawę wyliczenia współczynnika, jest określany w oparciu o następujące przepisy:

- Ustawa Prawo bankowe z dnia 29.08.1997r. (Dz.U. z 2002r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.),
- Uchwała nr 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17.12.2008r. (Dz. Urz. KNF z 2008r. Nr 8 poz 34),
- Uchwała nr 381/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17.12.2008r. (Dz. Urz. KNF z 2008r. Nr 8 poz 35),
- Uchwała nr 382/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17.12.2008r. (Dz. Urz. KNF z 2008r. Nr 8 poz 36).

Współczynnik wypłacalności Banku na 31.12.2009r. ukształtował się na poziomie 11,51%, a na dzień 31.12.2008r. na poziomie 10,06%. Całkowity wymóg kapitałowy Banku na dzień 31.12.2009r. wyniósł 294 585 tys. zł, w tym wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wyniósł 282 409 tys. zł (31.12.2008r. odpowiednio: 307 633 tys. zł i 297 387 tys. zł).

BRE BANK HIPOTECZNY S.A.**Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2009 rok****(w tys. zł)**

	31.12.2009	31.12.2008
Adekwatność kapitałowa		
Fundusze własne:		
Kapitał akcyjny	175 000	175 000
Pozostały kapitał zapasowy	120 000	83 000
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	17 400	11 500
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	(15)	-
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży w wysokości równej 60% ich kwoty (przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym).	90	278
Korekta funduszy o wartości niematerialne	(2 160)	(2 387)
Zatwierdzony wynik za I półrocze 2009 roku	13 358	-
Zatwierdzony wynik za I półrocze 2008 roku	-	19 273
Zobowiązania podporządkowane	100 000	100 000
Fundusze własne razem	423 673	386 664
Aktywa ważone ryzykiem:		
- aktywa o wadze ryzyka 20%	136 021	144 157
- aktywa o wadze ryzyka 35%	7 260	9 895
- aktywa o wadze ryzyka 75%	28 505	32 034
- aktywa o wadze ryzyka 100%	3 358 005	3 529 445
- aktywa o wadze ryzyka 150%	19	31
Aktywa ważone ryzykiem razem	3 529 810	3 715 562
- transakcje pozabilansowe o wadze ryzyka 20%	-	105
- transakcje pozabilansowe o wadze ryzyka 50%	298	1 669
Transakcje pozabilansowe ważone ryzykiem razem	298	1 774
Aktywa i instrumenty pochodne ważone ryzykiem razem	3 530 108	3 717 336
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	282 409	297 387
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	12 176	10 246
Całkowity wymóg kapitałowy	294 585	307 633
Współczynnik wypłacalności	11,51%	10,06%

42. Zdarzenia po dniu bilansowym

W dniu 28.01.2010r. Bank zawarł umowę kredytową z BRE Bank SA w wysokości 200 000 tys. EUR na finansowanie bieżącej działalności.

Warszawa, 05.03.2010r.

Podpisy:

Prezes Zarządu
Piotr Cyburt

Członek Zarządu
Sven-Torsten Kain

Członek Zarządu
Krzysztof Czerkas

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych
Jacek Ryszewski